

บทที่ 4 ผลการศึกษา

การศึกษา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีรายละเอียดวิธีการขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา ดังนี้

- 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน
- 4.2 การจัดการประชุมระดมสมองเชิงสร้างสรรค์
- 4.3 ผลการศึกษาศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 4.4 ผลการส่งเสริม พัฒนา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- 4.5 ผลการทำให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 4.6 อภิปรายผล
- 4.7 สรุปผล

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 13 หมู่บ้าน คือ

1. หมู่ที่ 1 หมู่บ้าน นาหนองทุ่ม
2. หมู่ที่ 2 หมู่บ้าน โนนทองกลาง
3. หมู่ที่ 3 หมู่บ้าน ห้วยอีเปาะ
4. หมู่ที่ 4 หมู่บ้าน วังยาวใหญ่
5. หมู่ที่ 5 หมู่บ้าน โนนขาด
6. หมู่ที่ 6 หมู่บ้าน โนนโก
7. หมู่ที่ 7 หมู่บ้าน วังยาวน้อย
8. หมู่ที่ 8 หมู่บ้าน นาหนองทุ่ม
9. หมู่ที่ 9 หมู่บ้าน น้อยพัฒนา
10. หมู่ที่ 10 หมู่บ้าน สระแก้ว
11. หมู่ที่ 11 หมู่บ้าน ชำผักหนาม
12. หมู่ที่ 12 หมู่บ้าน น้อยพรสวรรค์
13. หมู่ที่ 13 หมู่บ้าน วังศักดิ์

ได้ผลการศึกษาในการเก็บข้อมูลดังนี้

4.1.1 หมู่ที่ 1 หมู่บ้าน นาหนองทุ่ม

ชื่อประธานกรรมการชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน) นายจำเนียร ลาดี

ที่อยู่ติดต่อ 62 หมู่ 1 บ้านนาหนองทุ่ม ตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

ข้อมูลทั่วไป

- พื้นที่ 2,000 ไร่ จำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร 867 คน ครัวเรือน 190 หลังคาเรือน
- จำนวนประชากร ชาย 432 คน หญิง 435 คน ผู้สูงอายุ 74 คน เด็กเล็ก 98 คน
- อายุชุมชน 100 ปี
- ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชน

บ้านนาหนองทุ่ม หมู่ 1 ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2452 โดยแยกมาจากบ้านนาโก ตำบลศรีฐาน อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย โดยมีผู้ใหญ่มาแล้ว 14 คน ได้แก่นายจำเนียร ลาติ โดยหมู่บ้านนี้เน้นการพัฒนาหมู่บ้านในด้านการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ศักยภาพชุมชน

- การประกอบอาชีพ

เกษตรกรรม	ทำไร่	30	ครัวเรือน
	ทำนา	150	ครัวเรือน
	ทำสวน	70	ครัวเรือน
	เลี้ยงสัตว์	15	ครัวเรือน
ค้าขาย		12	ครัวเรือน
บริการ		2	ครัวเรือน
รับจ้าง		10	ครัวเรือน
ทำงานราชการ		13	ครัวเรือน
ทำงานประจำเอกชนบริษัท/โรงงาน		5	ครัวเรือน
ว่างงาน		50	ครัวเรือน
ไปประกอบอาชีพอื่น		10	ครัวเรือน

ผู้มีความรู้ / ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านต่างๆในชุมชน

- ด้านแพทย์แผนไทย - สมุนไพร / หมอพื้นบ้าน ได้แก่
 1. นายหม ขุนพรม ที่อยู่ 119 ม.1 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด หมอสมุนไพร
 2. นายชม ขุนพรม ที่อยู่ 123 ม. 1 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด หมอสมุนไพร
- ด้านผู้อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม / ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่
 1. นายสงบ สลับศรี ที่อยู่ 18 ม.1 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด เป่าแคน
 2. นายจันดี ธงน้อย ที่อยู่ 82/1 ม.1 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ดัดพิน
- ด้านงานฝีมือต่างๆ เช่น ช่างไม้ ช่างปั้น ช่างแกะ หัตถกรรม / จักสาน ทอผ้า ได้แก่
 1. นายลำพูล เทพวรินทร์ ที่อยู่ 406 ม. 1 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ช่างไม้
 2. นายเรือง นิชำนาญ ที่อยู่ 22 ม. 1 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ช่างจักสาน
 3. นางใย ทีน้อย ที่อยู่ 431 ม.1 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ช่างทอผ้า
- ด้านผู้มีความรู้การเกษตร เช่น การเพาะปลูก ขยายพันธุ์ การปรับใช้เทคโนโลยี ได้แก่
 1. นายกฤษณะ ศรีหัวแฮ ที่อยู่ 436 ม.1 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ด้านการเกษตร
 2. นายฮวด ทิพรักษ์ ที่อยู่ 430 ม.1 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด การเพาะปลูก
 3. นายสมพงษ์ ศรีหัวแฮ ที่อยู่ 69 ม.1 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด เทคโนโลยี
- ด้านผู้มีความรู้ด้านการถนอมอาหาร / การจัดทำอาหาร ได้แก่
 1. นางทองงาน ธงน้อย ที่อยู่ 82/1 ม.1 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด การจัดทำอาหาร
 2. นางประครอง ศรีหัวแฮ ที่อยู่ 436 ม.1 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ทำอาหาร
- ด้านผู้มีความรู้พิธีกรรมทางศาสนา / ขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่

1. นายอ่อนสา ฅงน้อย ที่อยู่ 222 ม.1 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด พิธีกรรมศาสนา
 2. นายนิราช หล่อยตา ที่อยู่ 304 ม.1 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ประเพณีพื้นบ้าน
- ด้านผู้มีความสามารถด้านการบริหารจัดการกลุ่ม / คน ได้แก่ (ผู้นำกลุ่ม)
 1. นายจำเนียร ลาดี ที่อยู่ 62 หมู่1 ตำบลนาหนองทุ่ม รายละเอียด ผู้นำชุมชน
 - ผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษด้านอื่นๆ (ระบุ)
 1. นางศรีสุดา เรียงจำรัส ที่อยู่ 25 ม.1 ต. นาหนองทุ่ม รายละเอียด บัญชี – คอมา

กลุ่มในชุมชน (องค์กรเครือข่าย)

- กลุ่มออมทรัพย์ / สวัสดิการ / กองทุน 3 กลุ่ม ได้แก่
 1. กลุ่มออมทรัพย์สะสม
 2. ศูนย์สวัสดิการตลาด
 3. กองทุนหมู่บ้าน

องค์กรในชุมชน

- โรงเรียน 1 แห่ง ได้แก่
 1. โรงเรียนนาหนองทุ่มวิทยาคม
- หน่วยงานบริการของราชการ 2 แห่ง ได้แก่
 1. โรงเรียนนาหนองทุ่มวิทยาคม
 2. ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน
- สถานีวิทยุ / หอกระจายข่าว 1 แห่ง ได้แก่
 1. หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน
- สนามกีฬา 1 แห่ง ได้แก่
 1. สนามโรงเรียนนาหนองทุ่มวิทยาคม
- ศาลากลางหมู่บ้าน / ห้องสมุด / ศูนย์เรียนรู้ 1 แห่ง ได้แก่
 1. ศาลาเอนกประสงค์
- ร้านค้า / ร้านอาหาร 3 แห่ง ได้แก่
 1. ร้านค้าส่วนบุคคล จำนวน 2 แห่ง
 2. ร้านค้าศูนย์สาธิต จำนวน 1 แห่ง
- โทรศัพท์สาธารณะ 2 แห่ง ได้แก่

ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน

- ดิน ความสำคัญ : ทำให้มีที่อยู่อาศัยและปลูกพืช
- แหล่งน้ำความสำคัญ : มีน้ำดื่มกินใช้ในการบริโภค
- ป่าชุมชน ความสำคัญ : ลดมลพิษในที่ชุมชน
- สัตว์ป่า ความสำคัญ : นำมาเป็นอาหารให้กับชุมชน
- พืชพรรณ / สมุนไพร ความสำคัญ : นำมาใช้ในการรักษาโรคภัย

เศรษฐกิจ

- รายได้			
จากการเกษตร	ทำไร่	1,200,000	บาท / ปี
	ทำนา	4,500,000	บาท / ปี
	ทำสวน	700,000	บาท / ปี
	เลี้ยงสัตว์	500,000	บาท / ปี
	ประมง	300,000	บาท / ปี
	ค้าขาย	300,000	บาท / ปี
	บริการ	350,000	บาท / ปี
	รับจ้าง	300,000	บาท / ปี
	งานประจำ	1,000,000	บาท / ปี
	ลูกหลานส่งให้	250,000	บาท / ปี
	กำไรจากกลุ่มองค์กร	200,000	บาท / ปี
- หนี้อื่น			
	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	4,000,000	บาท / ปี
	สหกรณ์	300,000	บาท / ปี
	หนี้นอกระบบ / นายทุน	100,000	บาท / ปี
- รายจ่าย			
	หมวดการผลิต	1,000,000	บาท / ปี
	หมวดอาหาร / ยารักษาโรค	250,000	บาท / ปี
	หมวดของใช้สิ้นเปลือง	100,000	บาท / ปี
	หมวดการศึกษา	400,000	บาท / ปี
	หมวดงานสังคม	100,000	บาท / ปี
	หมวดบันเทิง	50,000	บาท / ปี

สังคม

- องค์กรที่ให้การสนับสนุนการพัฒนาชุมชน ได้แก่
 - องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม เรื่องการพัฒนาและให้ข้อมูลข่าวสาร
 - โรงเรียน เรื่องการศึกษาและความรู้
 - สถานีอนามัย เรื่องสุขภาพอนามัย
- จุดแข็งของชุมชน ได้แก่
 - มีผู้นำที่มีศักยภาพในกานปกครองชุมชน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง
- จุดอ่อนของชุมชน ได้แก่
 - ขาดความสามัคคีในบางเรื่อง
- ปัญหาของชุมชน
 - ด้านเศรษฐกิจ
 - ปัญหา : ผู้ว่างงาน
 - สาเหตุ : ค่าครองชีพสูง

แนวทางแก้ไข : ช่วยให้ผู้ว่างงานให้มีงานทำ

กลุ่มเป้าหมาย : วิทยาลัย, นักศึกษาตกงาน

ด้านสังคม และวัฒนธรรม

ปัญหา : ตีดยาเสพติด

สาเหตุ : ครอบครัวแตกแยก

แนวทางแก้ไข : ให้ความรักความสามัคคีในครอบครัว

กลุ่มเป้าหมาย : วิทยาลัย

ด้านสิ่งแวดล้อม

ปัญหา : ขยะมูลฝอย

สาเหตุ : ทิ้งขยะไม่เป็นที่เป็นทาง

แนวทางแก้ไข : ควรมีรถเก็บขยะประจำหมู่บ้าน

กลุ่มเป้าหมาย : คนในชุมชน

ด้านการเมืองการปกครอง การบริหารชุมชนและการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน

ปัญหา : ขาดความรักความสามัคคีในชุมชน

สาเหตุ : ความคิดเห็นไม่ตรงกัน

แนวทางแก้ไข : สร้างความรักความสามัคคีในชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย : คนในชุมชนเดียวกัน

4.1.2 หมู่ที่ 2 หมู่บ้าน โนนทองหลาง

ชื่อประธานกรรมการชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน) นายชาติ ฤชาบุตร

ที่อยู่ติดต่อ 55 หมู่ที่ 2 บ้านโนนทองหลาง ต.นาหนองทุ่ม อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น

ระยะเวลาดำรงตำแหน่งตั้งแต่ วันที่ 28 พฤศจิกายน 2549 ถึง วันที่ 28 พฤศจิกายน 2554

ข้อมูลทั่วไป

- พื้นที่ 1,8000 ไร่ จำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์ 375 คน ครัวเรือน 84 หลังคาเรือน
- จำนวนประชากร ชาย 176 คน หญิง 199 คน ผู้สูงอายุ 40 คน
- อายุชุมชน 83 ปี
- ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชน

บ้านโนนทองหลาง หมู่ที่ 2 ตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ตั้งขึ้นเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2469 โดยมีผู้ใหญ่บ้านดังรายชื่อดังนี้

1. นายโสม ที่น้อย
2. นายนวล นิชำนาญ
3. นายยม หล้าบ้านโพน
4. นายน้อย สอนหลง
5. นายบุญช่วย สารยศ
6. นายบุญเวิน ที่น้อย
7. นายชาติ ฤชาบุตร คนปัจจุบัน

ศักยภาพชุมชน

- การประกอบอาชีพ

เกษตรกรรม □	ทำไร่	3	ครัวเรือน
	ทำนา	75	ครัวเรือน
	ทำสวน	3	ครัวเรือน
	เลี้ยงสัตว์	9	ครัวเรือน
	ค้าขาย	2	ครัวเรือน
	รับจ้าง	4	ครัวเรือน
	ทำงานราชการ	15	ครัวเรือน
	ทำงานประจำเอกชนบริษัท/โรงงาน	12	ครัวเรือน
	ไปประกอบอาชีพอื่น	9	ครัวเรือน

ผู้มีความรู้ / ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านต่างๆในชุมชน

- ด้านแพทย์แผนไทย – สมุนไพร / หมอพื้นบ้าน ได้แก่
 1. นายบุญตา แก่นภูเขียว ที่อยู่ 80 ม.2 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ยาสมุนไพร
- ด้านผู้อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม / ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่
 1. นายมณี ศรีหัวแฮ ที่อยู่ 48 ม.2 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ประเพณีศาสนา
- ด้านงานฝีมือต่างๆ เช่น ช่างไม้ ช่างปั้น ช่างแกะ หัตถกรรม / จักสาน ทอผ้า ได้แก่
 1. นายบัวลอย ศรีภูทอง ที่อยู่ 65 ม.2 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ช่างไม้
- ด้านผู้มีความรู้การเกษตร เช่น การเพาะปลูก ขยายพันธุ์ การปรับใช้เทคโนโลยี ได้แก่
 1. จ.ส.ต.ราหุล คนนอก ที่อยู่ 66 ม.2 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ขยายพันธุ์กล้าไม้
- ด้านผู้มีความรู้พิธีกรรมทางศาสนา / ขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่
 1. นายมณี ศรีหัวแฮ ที่อยู่ 48 ม.2 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ประเพณีศาสนา
- ด้านผู้มีความสามารถด้านการบริหารจัดการกลุ่ม / คน ได้แก่ (ผู้นำกลุ่ม)
 1. นายชาติ ฤชาบุตร ที่อยู่ 55 ม.2 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด กลุ่มปุ๋ย

กลุ่มในชุมชน (องค์กรเครือข่าย)

- กลุ่มออมทรัพย์ / สวัสดิการ / กองทุน 2 กลุ่ม ได้แก่
 1. กองทุนเงินล้าน
 2. กลุ่มกองทุนสงเคราะห์หมู่บ้าน
- กลุ่มอาชีพ 3 กลุ่ม ได้แก่
 1. กลุ่มทำปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด
 2. กลุ่มพัฒนาสตรีแม่บ้าน
 3. กลุ่มกระเช้าดอกไม้
- กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากร / สิ่งแวดล้อม 1 กลุ่ม ได้แก่
 1. กองทุนแม่ของแผ่นดิน

องค์กรในชุมชน

- วัด / มัสยิด / โบสถ์แม่พระ 1 แห่ง ได้แก่

- สาเหตุ : การลงทุนมีราคาแพงมากไม่คุ้มกับการลงทุนของทุกอย่างแพง(น้ำมัน, ปุ๋ย, ยาฆ่าแมลง) ค่าแรงสูง
- แนวทางแก้ไข : อยากให้หน่วยงานของรัฐช่วยประกันราคาพืชผลทางการเกษตร (ข้าว, ถั่ว, ข้าวโพด)
- กลุ่มเป้าหมาย : กลุ่มเกษตรกร

4.1.3 หมู่ที่ 3 หมู่บ้าน ห้วยอีเปาะ

ชื่อประธานกรรมการชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน) นายบุญนำ ผาใต้

ที่อยู่ติดต่อ 56 หมู่ที่ 3 ต.นาหนองทุ่ม อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น

ระยะเวลาดำรงตำแหน่งตั้งแต่ วันที่ 27 พฤศจิกายน 2527 ถึง วันที่ 27 พฤศจิกายน 2556

ข้อมูลทั่วไป

- พื้นที่ 2.5 ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากรตามทำเบียนราษฎร 316 คน ครัวเรือน 60 หลังคาเรือน
- จำนวนประชากร ชาย 156 คน หญิง 160 คน ผู้สูงอายุ 33 คน เด็กเล็ก 8 คน
- อายุชุมชน 68 ปี
- ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชน

บ้านห้วยอีเปาะย้ายถิ่นฐานมาจากบ้านโคกกงาม ต.หนองเขียด ครั้งแรกมาอยู่ประมาณ 5 ครอบครัวยุคแรกมาทำไร่ทำนาอยู่ตามลำห้วยเล็ก ๆ แห่งหนึ่ง ซึ่งมีไม้ไผ่ชนิดหนึ่ง ขึ้นอยู่ตามลำห้วย ชาวบ้านเรียกกันว่าไม้เปาะ ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านของตนเองว่า บ้านห้วยไม้เปาะ ต่อมาชาวบ้านเรียกชื่อเพี้ยนกันเป็น บ้านห้วยอีเปาะ มาจนถึงทุกวันนี้

- อาณาเขต หมู่บ้านห้วยอีเปาะ ติดกับหมู่บ้านต่าง ๆ ดังนี้
 - ทิศเหนือติดกับบ้านโนนโก
 - ทิศใต้ติดกับบ้านโคกกงาม ตำบลหนองเขียด
 - ทิศตะวันออกติดกับบ้านโนนทองกลาง
 - ทิศตะวันตกติดกับบ้านสว่างโนนสูง เขตอำเภอกุฉินารายณ์

ศักยภาพชุมชน

- การประกอบอาชีพ

เกษตรกรกรรม	ทำไร่	10	ครัวเรือน
	ทำนา	40	ครัวเรือน
	เลี้ยงสัตว์	8	ครัวเรือน
ค้าขาย		2	ครัวเรือน
รับจ้าง		10	ครัวเรือน
ทำงานราชการ		5	ครัวเรือน
ว่างงาน		10	ครัวเรือน

ผู้มีความรู้ / ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านต่างๆในชุมชน

- ด้านแพทย์แผนไทย – สมุนไพร / หมอพื้นบ้าน ได้แก่

1. นายพุทธ ทุมเวียง ที่อยู่ 31 ม.3 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด สมุนไพรร
- ด้านผู้นักศิลปะวัฒนธรรม / ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่
 1. นางพัต สอนเวียง ที่อยู่ 35 ม.3 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด บาศรีสู่ขวัญ
- ด้านงานฝีมือต่างๆ เช่น ช่างไม้ ช่างปั้น ช่างแกะ หัตถกรรม / จักสาน ทอผ้า ได้แก่
 1. นางถนอม ภาเชียว ที่อยู่ 79 ม.3 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ทอผ้าไหม
- ด้านผู้มีความรู้การเกษตร เช่น การเพาะปลูก ขยายพันธุ์ การปรับใช้เทคโนโลยี ได้แก่
 1. นางทองใบ สัจพันธ์ ที่อยู่ 37 ม.3 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด เพาะปลูกขยายพันธุ์
- ด้านผู้มีความรู้ด้านการถนอมอาหาร / การจัดทำอาหาร ได้แก่
 1. นางเครือมาศ หล้าบ้านโพน ที่อยู่ 13 ม.3 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด อาหารขนม
- ด้านผู้มีความรู้พิธีกรรมทางศาสนา / ขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่
 1. นายกงจักร แขวงชัยภูมิ ที่อยู่ 28 ม.3 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ทางศาสนา
- ด้านผู้มีความสามารถด้านการบริหารจัดการกลุ่ม / คน ได้แก่ (ผู้นำกลุ่ม)
 1. นายบุญนำ ผาใต้ ที่อยู่ 56 ม.3 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ผู้นำท้องถิ่น
- ผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษด้านอื่นๆ (ระบุ)
 1. นายเคน ตั้งภูเวียง ที่อยู่ 16 ม.3 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด เป่าแคน

กลุ่มในชุมชน (องค์กรเครือข่าย)

- กลุ่มออมทรัพย์ / สวัสดิการ / กองทุน 2 กลุ่ม ได้แก่
 1. กลุ่มออมทรัพย์
 2. กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน
- กลุ่มอาชีพ 2 กลุ่ม ได้แก่
 1. กลุ่มเย็บผ้า
 2. กลุ่มแม่บ้าน
- ธุรกิจชุมชน โรงสี ร้านค้า 3 กลุ่ม ได้แก่
 1. นายมนูญ น้อยลา
 2. นายกำย ชัยมี
 3. นายสามารถ ภาเชียว

องค์กรในชุมชน

- โรงเรียน 1 แห่ง ได้แก่
 1. โรงเรียนบ้านห้วยอีเปาะ
- วัด / มัสยิด / โบสถ์แม่พระ 1 แห่ง ได้แก่
 1. วัดบ้านห้วยอีเปาะ
- สถานีวิทยุ / หอกระจายข่าว 1 แห่ง ได้แก่
 1. หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน
- สนามกีฬา 2 แห่ง ได้แก่
 1. สนามวอลเลย์บอล
 2. สนามตะกร้อ

- ศาลากลางหมู่บ้าน / ห้องสมุด / ศูนย์เรียนรู้ 1 แห่ง ได้แก่
 1. ศาลากลางบ้าน

ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน

- พื้นที่ดินสาธารณะว่างเปล่า 3 แห่ง ได้แก่
 1. ที่สาธารณะประโยชน์ การใช้ประโยชน์ ป่าชุมชน
 2. ที่สาธารณะหนองตาไถ่ การใช้ประโยชน์ ป่าชุมชน
 3. ที่สาธารณะดอนตาปู่ การใช้ประโยชน์ พิธีกรรมทางศาสนา

เศรษฐกิจ

- รายได้

จากการเกษตร	ทำไร่	400,000	บาท / ปี
	ทำนา	200,000	บาท / ปี
	เลี้ยงสัตว์	400,000	บาท / ปี
ค้าขาย		540,000	บาท / ปี
รับจ้าง		รายได้ไม่แน่นอน	บาท / ปี
งานประจำ		600,000	บาท / ปี
ลูกหลานส่งให้		24,000	บาท / ปี
กำไรจากกลุ่มองค์กร		60,000	บาท / ปี
- หนี้สิน

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	3,000,000	บาท / ปี
สหกรณ์	160,000	บาท / ปี
- รายจ่าย

หมวดของใช้สิ้นเปลือง	432,000	บาท / ปี
หมวดการศึกษา	172,800	บาท / ปี
หมวดงานสังคม	30,000	บาท / ปี

สังคม

- องค์กรที่ให้การสนับสนุนการพัฒนาชุมชน ได้แก่
 1. อบต. เรื่องโครงสร้างพื้นฐาน - กลุ่มอาชีพ
 2. อบจ. เรื่องโครงสร้างพื้นฐาน - กลุ่มอาชีพ
- จุดแข็งของชุมชน ได้แก่
 - ความรักสามัคคีในชุมชน
- จุดอ่อนของชุมชน ได้แก่
 - ขาดแหล่งน้ำในการอุปโภคบริโภค
- ปัญหาของชุมชน
 - ด้านเศรษฐกิจ

ปัญหา : ขาดแหล่งน้ำทำการเกษตร
 สาเหตุ : ไม่มีลำน้ำธรรมชาติ
 แนวทางแก้ไข : ขุดเจาะบ่อบาดาลวางท่อส่งน้ำสู่แหล่งการเกษตร ขุดสระในไร่-นา
 กลุ่มเป้าหมาย : ประชาชนทั้ง 60 ครัวเรือน

ด้านสังคม และวัฒนธรรม

ปัญหา : พ่อ-แม่ ไปทำงานต่างถิ่น แยกกันอยู่
 สาเหตุ : ไม่มีงานทำ
 แนวทางแก้ไข : สร้างกลุ่มอาชีพในชุมชน
 กลุ่มเป้าหมาย : เยาวชนภายในหมู่บ้าน

ด้านสิ่งแวดล้อม

ปัญหา : ขยะในชุมชน
 สาเหตุ : ไม่มีที่ทิ้งขยะ
 แนวทางแก้ไข : งบจากองค์กรท้องถิ่น
 กลุ่มเป้าหมาย : ประชาชนทั้ง 60 ครัวเรือน

4.1.4 หมู่ที่ 4 หมู่บ้าน วังยาวใหญ่

ชื่อประธานกรรมการชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน) นายสมหมาย ทาเชาว์
 ที่อยู่ติดต่อ 411 หมู่ที่ 4 บ้านวังยาวใหญ่ ตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
 ระยะเวลาดำรงตำแหน่งตั้งแต่ วันที่ 1 ธันวาคม 2549 ถึง วันที่ 1 ธันวาคม 2554

ข้อมูลทั่วไป

- พื้นที่ 1,000 ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากรตามทำเบียนราษฎร 756 คน ครัวเรือน 145 หลังคาเรือน
- จำนวนประชากร ชาย 335 คน หญิง 421 คน ผู้สูงอายุ 45 คน
- อายุชุมชน 15-17 ปี
- ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชน

บ้านวังยาวใหญ่ หมู่ที่ 4 ต.นาหนองทุ่ม อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น ก่อตั้งอยู่ใกล้ลำห้วยซึ่งชาวบ้านเรียกกันว่าวังชาวบ้านจึงเรียกว่าบ้านวังยาว ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.2498 และต่อมาเมื่อปี พ.ศ.2517 จึงได้แบ่งออกเป็น 2 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านวังยาวใหญ่ หมู่ที่ 4 และบ้านวังยาวน้อย หมู่ที่ 7 โดยมีผู้ใหญ่บ้านมาแล้ว 6 คน ประกอบด้วย

1. นายปิ่น พิมพ์ดี เมื่อปีพ.ศ.2498 – 2503
2. นายผาสุข ศรีเหลื่อมงาม เมื่อปีพ.ศ.2503 – 2507
3. นายแดง อ่อนสา เมื่อปีพ.ศ.2507 – 2530
4. นางศรีนวล ศรีตรัย เมื่อปีพ.ศ. 2530 – 2535
5. นายประสิทธิ์ บุญหลง เมื่อปีพ.ศ. 2536
6. นายสมหมาย ทาเชาว์ เมื่อปีพ.ศ. 2549 - 2554

ศักยภาพชุมชน

- การประกอบอาชีพ			
เกษตรกรรม	ทำไร่	50	ครัวเรือน
	ทำนา	135	ครัวเรือน
	ทำสวน	101	ครัวเรือน
	เลี้ยงสัตว์	5	ครัวเรือน
ค้าขาย		4	ครัวเรือน
รับจ้าง		80	ครัวเรือน
ทำงานประจำเอกชนบริษัท/โรงงาน		10	ครัวเรือน

ผู้มีความรู้ / ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านต่างๆในชุมชน

- ด้านผู้นุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม / ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่
 1. นายชัน สารเงิน ที่อยู่ 102/1 หมู่ที่ 4 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด มรรคทายก
 2. นายพรหม สุทธิสาย ที่อยู่ 23 หมู่ที่ 4 ต.นาหนองทุ่ม
 3. นายบุ่น ประทาศรี ที่อยู่ 82 หมู่ที่ 4 ต.นาหนองทุ่ม
- ด้านงานฝีมือต่างๆ เช่น ช่างไม้ ช่างปั้น ช่างแกะ หัตถกรรม / จักสาน ทอผ้า ได้แก่
 1. นายแดง เพี้ยเขมร ที่อยู่ 5 หมู่ที่ 4 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด จักสาน
 2. นายบุ่น ประทาศรี ที่อยู่ 82 หมู่ที่ 4 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด จักสาน
 3. นายท่า เค้นา ที่อยู่ 25 หมู่ที่ 4 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด จักสาน
- ด้านผู้มีความรู้การเกษตร เช่น การเพาะปลูก ขยายพันธุ์ การปรับใช้เทคโนโลยี ได้แก่
 1. นายห่วง สารเงิน ที่อยู่ 85 หมู่ที่ 4 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด การเกษตร
- ด้านผู้มีความรู้พิธีกรรมทางศาสนา / ขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่
 1. นายชัน สารเงิน ที่อยู่ 102 หมู่ที่ 4 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด มรรคทายก
- ด้านผู้มีความสามารถด้านการบริหารจัดการกลุ่ม / คน ได้แก่ (ผู้นำกลุ่ม)
 1. นางสุณี ดีเหมือน ที่อยู่ 465 หมู่ที่ 4 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด กลุ่มทำวิถกम्म

กลุ่มในชุมชน (องค์กรเครือข่าย)

- กลุ่มออมทรัพย์ / สวัสดิการ / กองทุน 1 กลุ่ม ได้แก่
 1. กองทุนหมู่บ้าน และกองทุนปุ๋ย
- กลุ่มอาชีพ 1 กลุ่ม ได้แก่
 1. ทำวิถกम्म
 2. กลุ่มสตรีร้านค้า

องค์กรในชุมชน

- โรงเรียน 1 แห่ง ได้แก่
 1. โรงเรียนบ้านวังยาว ตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
- วัด / มัสยิด / โบสถ์แม่พระ 1 แห่ง ได้แก่
 1. วัดอิสานราษฎร์บำรุง
- ตลาด 1 แห่ง ได้แก่

1. ตลาดนัดชุมชน
 - ศูนย์เด็กเล็ก 1 แห่ง ได้แก่
 1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดอิสานราษฎร์บำรุง
 - โรงพยาบาล / สถานพยาบาล 1 แห่ง ได้แก่
 1. สถานีอนามัยบ้านวังยาว
 - สถานีวิทยุ / หอกระจายข่าว 2 แห่ง ได้แก่
 1. หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน
 2. หอกระจายข่าววัดอิสานราษฎร์บำรุง
 - ศาลากลางหมู่บ้าน / ห้องสมุด / ศูนย์เรียนรู้ 2 แห่ง ได้แก่
 1. ศาลาศูนย์สาธิต
 2. ศาลาตลาด
 - แหล่งท่องเที่ยว 1 แห่ง ได้แก่
 1. แหล่งท่องเที่ยวแม่น้ำมูล
 - โรงงานอุตสาหกรรม 1 แห่ง ได้แก่
 1. โรงโมไทยสงวน
 - ร้านค้า / ร้านอาหาร 5 แห่ง ได้แก่
 1. ร้านอาหารตามสั่ง 3 แห่ง
 2. ร้านขายของชำ 2 แห่ง

ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน

- ดิน (ดำเหนียว)
- แหล่งน้ำ (ห้วยทราย)
- ป่าชุมชน (ป่าน้ำมูล)
- พื้นที่ดินสาธารณะว่างเปล่า 1 แห่ง ได้แก่
 1. ที่ดินสาธารณะบริเวณน้ำมูล

เศรษฐกิจ

- รายได้			
จากการเกษตร	ทำไร่	10,000	บาท / ปี
	ทำนา	6,000	บาท / ปี
- หนี้อื่น			
	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	43,000	บาท / ปี
- รายจ่าย			
	หมวดอาหาร / ยารักษาโรค	2,500	บาท / ปี
	หมวดงานสังคม	4,000	บาท / ปี

สังคม

- องค์การที่ให้การสนับสนุนการพัฒนาชุมชน ได้แก่
 - องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม เรื่องกลุ่มสตรีและงบประมาณ

- ปัญหาของชุมชน

ด้านเศรษฐกิจ

ปัญหา : ราคาพืชผลตกต่ำ

สาเหตุ : ไม่มีหน่วยงานไหนมาช่วยเหลือและประกันราคาพืชผลทางการเกษตร

แนวทางแก้ไข : อยากให้องค์กรช่วยเหลือ

กลุ่มเป้าหมาย : เกษตรกร

ด้านสิ่งแวดล้อม

ปัญหา : ขยะมูลฝอยที่ไม่มีที่ทิ้ง

สาเหตุ :

แนวทางแก้ไข : ต้องการรถขนขยะ

กลุ่มเป้าหมาย : ในเขตชุมชน

ด้านการเมืองการปกครอง การบริหารชุมชนและการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน

ปัญหา : ในชุมชนยังไม่เข้าใจการปกครอง

สาเหตุ : เพราะไม่มีความรู้

แนวทางแก้ไข : อยากให้อบรมผู้สูงอายุ

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้สูงอายุ

4.1.5 หมู่ที่ 5 หมู่บ้าน โนนชาด

ชื่อประธานกรรมการชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน) นายบุญโฮม ศรีสุโพธิ์

ที่อยู่ติดต่อ 410 หมู่ที่ 5 บ้านโนนชาด ตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

ระยะเวลาดำรงตำแหน่งตั้งแต่ วันที่ 4 กรกฎาคม 2549 ถึง วันที่ 5 กรกฎาคม 2554

ข้อมูลทั่วไป

- พื้นที่ 4,064 ไร่ จำนวนประชากรตามทำเป็นราษฎร 1,059 คน คราวเรือน 224 หลังคาเรือน
- จำนวนประชากร ชาย 527 คน หญิง 532 คน ผู้สูงอายุ 75 คน เด็กเล็ก 40 คน
- อายุชุมชน 42 ปี
- ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชน

บ้านโนนชาดหมู่ที่ 5 แยกออกจากบ้านนาหนองทุ่ม หมู่ที่ 1 เมื่อปี พ.ศ. 2511 โดยมีผู้ใหญ่บ้านมาแล้ว 6 คน คือ คนที่ 6 คือ นายบุญโฮม ศรีสุโพธิ์ โดยหมู่บ้านเน้นพัฒนาในด้านอยู่ดีกินดีแบบชีวิตพอเพียง มีกินมีใช้ โดยพึ่งพาตนเอง

ศักยภาพชุมชน

- การประกอบอาชีพ

เกษตรกรรม	ทำไร่	20	ครัวเรือน
	ทำนา	68	ครัวเรือน
	ทำสวน	15	ครัวเรือน
	เลี้ยงสัตว์	7	ครัวเรือน
ค้าขาย		5	ครัวเรือน

รับจ้าง	35	ครัวเรือน
ทำงานราชการ	3	ครัวเรือน
ทำงานประจำเอกชนบริษัท/โรงงาน	25	ครัวเรือน
ว่างงาน	15	ครัวเรือน
ไปประกอบอาชีพอื่น	10	ครัวเรือน
อื่นๆ	20	ครัวเรือน

ผู้มีความรู้ / ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านต่างๆในชุมชน

- ด้านแพทย์แผนไทย – สมุนไพร / หมอพื้นบ้าน ได้แก่
 1. นางลำพูน เพี้ยมณี ที่อยู่ 298 ม.5 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด นวดแผนโบราณ
 2. นายเพ็ญ นิชำนาญ ที่อยู่ 648 ม.5 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด หมอพื้นบ้าน
- ด้านผู้อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม / ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่
 1. นายบุญมา ทิพรักษ์ ที่อยู่ 221 ม.5 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด อนุรักษ์ของเก่า
 2. นายเลียง มณีกุล ที่อยู่ 23 ม.5 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ประเพณีท้องถิ่น
- ด้านงานฝีมือต่างๆ เช่น ช่างไม้ ช่างปั้น ช่างแกะ หัตถกรรม / จักสาน ทอผ้า ได้แก่
 1. นายสม แต่งภูเขียว ที่อยู่ 220 ม.5 ต.นาหนองทุ่ม
 2. นายพันธ์ เรืองฤทธิ์ ที่อยู่ 15/1 ม.5 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด จักสาน
 3. นางทองสมุท เพ็ญบุญ ที่อยู่ ม. 5 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด หัตถกรรม
- ด้านผู้มีความรู้การเกษตร เช่น การเพาะปลูก ขยายพันธุ์ การปรับใช้เทคโนโลยี ได้แก่
 1. นายบุญโฮม ศรีสุโพธิ์ ที่อยู่ 410 ม.5 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ทำปุ๋ยชีวภาพ
 2. นายสายันต์ แก้วดวงตา ที่อยู่ 163 ม.5 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ตัดตอกิ่งไม้
 3. นายคาน คนเพียร ที่อยู่ 15/1 ม.5 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด เทคโนโลยีฯ
- ด้านผู้มีความรู้ด้านการถนอมอาหาร / การจัดทำอาหาร ได้แก่
 1. นางลัดดา แก้วดวงตา ที่อยู่ 163 ม.5 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ทำหน่อไม้ถนอม
 2. นางอำภา ทาสี ที่อยู่ 304 ม.5 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด แปรรูปหน่อไม้
- ด้านผู้มีความรู้พิธีกรรมทางศาสนา / ขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่
 1. นายเฉลิม นิชำนาญ ที่อยู่ 368 ม.5 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ทางศาสนา
 2. นางปา นิชำนาญ ที่อยู่ 17 ม.5 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ด้านประเพณี
 3. นางกองมี ปัชชาพงษ์ ที่อยู่ 92 ม.5 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ด้านประเพณี
- ด้านผู้มีความสามารถด้านการบริหารจัดการกลุ่ม / คน ได้แก่ (ผู้นำกลุ่ม)
 1. นายบุญโฮม ศรีสุโพธิ์ ที่อยู่ 410 ม.5 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ผู้นำชุมชน
 2. นายประสาท จันทาสี ที่อยู่ 304 ม.5 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด คณะกรรมการ
 3. นางอำพร หล้าบ้านโพน ที่อยู่ ม.5 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด คณะกรรมการ
- ผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษด้านอื่นๆ (ระบุ)
 1. น.ส. ธัญวรัตน์ ศรีสุโพธิ์ ที่อยู่ 410 ม.5 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด บัญชี-คอมพิวเตอร์

กลุ่มในชุมชน (องค์กรเครือข่าย)

- กลุ่มออมทรัพย์ / สวัสดิการ / กองทุน 2 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มออมทรัพย์สะสม
2. กองทุนหมู่บ้าน
- ธุรกิจชุมชน โรงสี ร้านค้า 1 กลุ่ม ได้แก่
 1. โรงสีข้าวชุมชน
- กลุ่มอาสาสมัคร 2 กลุ่ม ได้แก่
 1. อสม.
 2. อปพร.
- วัด / มัสยิด / โบสถ์แม่พระ 1 แห่ง ได้แก่
 1. วัดอุดมราษฎร์ประดิษฐ์
- ตลาด 1 แห่ง ได้แก่
 1. ตลาดนัดชุมชน หมู่ที่ 5 บ้านโนนชาติ ต. นาหนองทุ่ม
- หน่วยงานบริการของราชการ 1 แห่ง ได้แก่
 1. ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน
- สถานีวิทยุ / หอกระจายข่าว 1 แห่ง ได้แก่
 1. หอกระจายข่าวหมู่บ้าน โดยตั้งอยู่บ้านผู้ใหญ่บ้าน

องค์กรในชุมชน

- ศาลากลางหมู่บ้าน / ห้องสมุด / ศูนย์เรียนรู้ 1 แห่ง ได้แก่
 1. วัดอุดมราษฎร์ประดิษฐ์
- ร้านค้า / ร้านอาหาร 5 แห่ง ได้แก่
 1. ร้านค้าส่วนบุคคล จำนวน 5 ร้าน

ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน

- ดิน ความสำคัญ : ทำให้มีที่อยู่อาศัยและทำการเกษตร
- แหล่งน้ำความสำคัญ : มีน้ำดื่มน้ำใช้
- ป่าชุมชน ความสำคัญ : เป็นที่พักผ่อนของชุมชน
- สัตว์ป่า ความสำคัญ : อยู่คู่กับมนุษย์และธรรมชาติ
- พืชพรรณ / สมุนไพร ความสำคัญ : นำมาใช้ในการรักษาโรคภัย
- พื้นที่ดินสาธารณะว่างเปล่า 3 แห่ง ได้แก่
 1. พื้นที่สระน้ำพระทัยฯ การใช้ประโยชน์ เลี้ยงปลา ปลูกป่าชุมชน
 2. พื้นที่ตลาดนัดชุมชน การใช้ประโยชน์ ทำเป็นตลาดนัด
 3. พื้นที่ปลูกป่าชุมชน

เศรษฐกิจ

- รายได้

จากการเกษตร	ทำไร่	400,000	บาท / ปี
	ทำนา	4,500,000	บาท / ปี
	ทำสวน	300,000	บาท / ปี

	เลี้ยงสัตว์	500,000	บาท / ปี
	ประมง	300,000	บาท / ปี
	ค้าขาย	1,000,000	บาท / ปี
	งานประจำ	1,200,000	บาท / ปี
	ลูกหลานส่งให้	200,000	บาท / ปี
	กำไรจากกลุ่มองค์กร	150,000	บาท / ปี
-	หนี้อื่น		
	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	2,500,000	บาท / ปี
	สหกรณ์	250,000	บาท / ปี
	หนี้นอกระบบ / นายทุน	150,000	บาท / ปี
-	รายจ่าย		
	หมวดการผลิต	1,300,000	บาท / ปี
	หมวดอาหาร / ยารักษาโรค	200,000	บาท / ปี
	หมวดของใช้สิ้นเปลือง	100,000	บาท / ปี
	หมวดการศึกษา	500,000	บาท / ปี
	หมวดงานสังคม	150,000	บาท / ปี
	หมวดบันเทิง	30,000	บาท / ปี

สังคม

- องค์กรที่ให้การสนับสนุนการพัฒนาชุมชน ได้แก่
 - องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม เรื่อง การพัฒนาและให้ข้อมูลข่าวสารส่วนราชการ เรื่อง ให้สนับสนุนในการซื้ออุปกรณ์ทางการเกษตร
- จุดแข็งของชุมชน ได้แก่
 - การทำเกษตรแบบอินทรีย์โดยไม่ต้องพึ่งพาปุ๋ยเคมีและยาที่เป็นอันตราย
- จุดอ่อนของชุมชน ได้แก่
 - ขาดความสามัคคีในบางเรื่อง
- ปัญหาของชุมชน
 - ด้านเศรษฐกิจ
 - ปัญหา : ผู้ว่างงาน
 - สาเหตุ : ค่าครองชีพสูง
 - แนวทางแก้ไข : ช่วยให้ผู้ว่างงานมีงานทำ
 - กลุ่มเป้าหมาย : ผู้สูงอายุและวัยรุ่น
 - ด้านสังคม และวัฒนธรรม
 - ปัญหา : กระทำโดยใช้ความรุนแรง
 - สาเหตุ : ครอบครัวไปทำงานต่างจังหวัด
 - แนวทางแก้ไข : ให้เข้าใจในอารมณ์ฝึก อาชีพให้มีงานทำ
 - กลุ่มเป้าหมาย : วัยรุ่น
 - ด้านสิ่งแวดล้อม

ปัญหา : ขยะมูลฝอย
 สาเหตุ : ทิ้งขยะไม่เป็นที่
 แนวทางแก้ไข : ควรมีที่ทำลายขยะ
 กลุ่มเป้าหมาย : ชุมชน

ด้านการเมืองการปกครอง การบริหารชุมชนและการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน

ปัญหา : ขาดความสามัคคีในชุมชน
 สาเหตุ : การเห็นแก่ตัวโดยไม่คิดเห็นเรื่องของคนอื่น
 แนวทางแก้ไข : สร้างความรักความสามัคคีในชุมชน
 กลุ่มเป้าหมาย : คนในชุมชน

4.1.6 หมู่ที่ 6 หมู่บ้าน โนนโก

ชื่อประธานกรรมการชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน) นายนิรวิทย์ พุทธวงษ์

ที่อยู่ติดต่อ 181 หมู่ที่ 6 บ้านโนนโก ตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

ระยะเวลาดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 9 เมษายน 2550 ถึง 8 เมษายน 2555

ข้อมูลทั่วไป

- พื้นที่ 1,478 ไร่ จำนวนประชากรตามทำเบียนราษฎร 741 คน ครัวเรือน 156 หลังคาเรือน
- จำนวนประชากร ชาย 370 คน หญิง 371 คน ผู้สูงอายุ 79 คน เด็กเล็ก 44 คน
- อายุชุมชน 52 ปี
- ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชน

บ้านโนนโกตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2500 โดยมีชาวบ้านสนาม บ้านธาตุ ตำบลโนนหันและบ้านห้วยอีเปาะ ตำบลนาหนองหุ้มและจากที่อื่นอีกบางส่วนอพยพเข้ามาเพื่อทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ก่อให้เกิดเป็นชุมชนใหญ่ขึ้นตามลำดับ สาเหตุที่ตั้งชื่อบ้านโนนโก เพราะว่าเดิมนั้นมีหนองน้ำอยู่กลางหมู่บ้านมีต้นตะโกขนาดใหญ่ข้างหนองน้ำ ชาวบ้านจึงเรียกว่าบ้านหนองโก และต่อมาจึงเรียกว่า บ้านโนนโก

ศักยภาพชุมชน

- การประกอบอาชีพ			
เกษตรกรรม	ทำไร่	2	ครัวเรือน
	ทำนา	117	ครัวเรือน
	ทำสวน	3	ครัวเรือน
	เลี้ยงสัตว์	21	ครัวเรือน
	ประมง	28	ครัวเรือน
ค้าขาย		5	ครัวเรือน
บริการ		3	ครัวเรือน
รับจ้าง		18	ครัวเรือน
ทำงานราชการ		2	ครัวเรือน
ทำงานประจำเอกชนบริษัท/โรงงาน		15	ครัวเรือน

ผู้มีความรู้ / ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านต่างๆในชุมชน

- ด้านแพทย์แผนไทย - สมุนไพร / หมอพื้นบ้าน ได้แก่

1. นางเงิน ทาแย้ ที่อยู่ 106 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด แพทย์แผนไทย
 2. นายแปง ทาขาว ที่อยู่ 101 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด สมุนไพร
 3. นายหาร สุขษาเกษ ที่อยู่ 34 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด สมุนไพร
- ด้านผู้นักศิลปะวัฒนธรรม / ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่
 1. นายพรหม สาแพงน้อย ที่อยู่ 46 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ศิลปวัฒนธรรม
 2. นายเจียม จิตสีดาวัฒน์ ที่อยู่ 508 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ศิลปวัฒนธรรม
 3. นายพหล อามาตี ที่อยู่ 44/1 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ศิลปวัฒนธรรม
 - ด้านงานฝีมือต่างๆ เช่น ช่างไม้ ช่างปั้น ช่างแกะ หัตถกรรม / จักสาน ทอผ้า ได้แก่
 1. นางอิน พุทรวงษ์ ที่อยู่ 40 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ทอผ้า
 2. นายทองสุข ทศไกร ที่อยู่ 12 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ช่างไม้
 3. นายสมัย ศรีนอก ที่อยู่ 26 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด จักสาน
 - ด้านผู้มีความรู้การเกษตร เช่น การเพาะปลูก ขยายพันธุ์ การปรับใช้เทคโนโลยี ได้แก่
 1. นายเสถียร ทองยา ที่อยู่ 180 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด การเพาะปลูก
 2. นายไตรรงค์ ศิรินารี ที่อยู่ 1 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด การเพาะปลูก
 3. นายปู่ พุทรวงษ์ ที่อยู่ 40 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด การเพาะปลูก
 - ด้านผู้มีความรู้ด้านการถนอมอาหาร / การจัดทำอาหาร ได้แก่
 1. นางประจิตร พุทรวงษ์ ที่อยู่ 181 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ถนอมอาหาร
 2. นางหอม ภูสีโส ที่อยู่ 168 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด การจัดทำอาหาร
 3. นางนิยม พุทรวงษ์ ที่อยู่ 164/1 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ถนอมอาหาร
 - ด้านผู้มีความรู้พิธีกรรมทางศาสนา / ขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่
 1. นายบัญญัติ ทุมเทียง ที่อยู่ 199 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด พิธีกรรม ฯ
 2. นายเคน วงษ์สีหา ที่อยู่ 30 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ขนบธรรม ฯ
 3. นายปู่ พุทรวงษ์ ที่อยู่ 40 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ขนบธรรม ฯ
 - ด้านผู้มีความสามารถด้านการบริหารจัดการกลุ่ม / คน ได้แก่ (ผู้นำกลุ่ม)
 1. นางเหรียญ ศรีนอก ที่อยู่ 95 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด กลุ่มสตรี ฯ
 2. นางเหรียญ ศรีนอก ที่อยู่ 95 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด กลุ่มเลี้ยงหมู
 - ผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษด้านอื่นๆ (ระบุ)
 1. นายบัวลา ประระพิมพ์ ที่อยู่ 44/1 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด จักรสาน ฯ
 2. นายปู่ พุทรวงษ์ ที่อยู่ 40 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด จักรสาน ฯ
 3. นายหลอด คำใบศรี ที่อยู่ 79/1 ม.6 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด จักรสาน ฯ

กลุ่มในชุมชน (องค์กรเครือข่าย)

- กลุ่มออมทรัพย์ / สวัสดิการ / กองทุน 1 กลุ่ม ได้แก่
กลุ่มณาปณกิจหมู่บ้าน
- กลุ่มอาชีพ 2 กลุ่ม ได้แก่
 1. กลุ่มสตรี
 2. กลุ่มเลี้ยงหมู
- ธุรกิจชุมชน โรงสี ร้านค้า 2 กลุ่ม ได้แก่

- ปัญหา : มลพิษ
 สาเหตุ : จากโรงโม่หิน,โรงโม่แร่
 แนวทางแก้ไข : ทำแนวกันฝุ่น
 กลุ่มเป้าหมาย :
ด้านการเมืองการปกครอง การบริหารชุมชนและการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน
 ปัญหา : ในด้านการเมือง
 สาเหตุ : มีหลายฝ่าย
 แนวทางแก้ไข : สร้างความสามัคคีในประเทศ
 กลุ่มเป้าหมาย :

4.1.7 หมู่ที่ 7 หมู่บ้าน วังยาวน้อย

ชื่อประธานกรรมการชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน) นายชู กุลวงษ์
 ที่อยู่ติดต่อ 234 หมู่ที่ 7 บ้านวังยาวน้อย ตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
 ระยะเวลาดำรงตำแหน่งตั้งแต่ วันที่ 4 มกราคม 2551 ถึง วันที่ 3 มกราคม 2556

ข้อมูลทั่วไป

- จำนวนประชากรตามทำเบียนราษฎร 1,268 คน ครัวเรือน 234 หลังคาเรือน
- จำนวนประชากร ชาย 668 คน หญิง 594 คน ผู้สูงอายุ 112 คน เด็กเล็ก 14 คน
- อายุชุมชน 78 ปี
- ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชน

บ้านวังยาวน้อย – บ้านวังยาวใหญ่ เดิมเป็นหมู่บ้านเดียวกัน มีชื่อว่าบ้านวังยาว เนื่องจากพื้นที่ตั้งหมู่บ้านอยู่ใกล้ลำห้วยซึ่งชาวบ้านเรียกกันว่าวังซึ่งมีขนาดยาวมาก ในบริเวณนี้ชาวบ้านจึงเรียกว่า บ้านวังยาว เริ่มก่อตั้งหมู่บ้านเมื่อปี พ.ศ. 2498 โดยมีราษฎรจากหลาย ท้องถิ่นมาร่วมอยู่ ต่อมาในปี พ.ศ. 2537 บ้านวังยาวมีประชากรและจำนวนครอบครัวเพิ่มมากขึ้น จึงได้รับอนุมัติจากทางราชการให้เป็น 2 หมู่บ้านคือบ้านวังยาวใหญ่ ม.4 และหมู่บ้านวังยาวน้อย ม.7

รายนามผู้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านวังยาว มีดังนี้

1. นายปิ่น พิมพ์ดี	ดำรงตำแหน่งเมื่อปี	พ.ศ. 2498 - 2503
2. นายผาสุก ศรีเหลื่อมงาม	ดำรงตำแหน่งเมื่อปี	พ.ศ. 2503 - 2507
3. นายแดง อ่อนสา	ดำรงตำแหน่งเมื่อปี	พ.ศ. 2507 - 2517

รายนามผู้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านวังยาวน้อย มีดังนี้

1. นายลบ หล้าบ้านโพน	ดำรงตำแหน่งเมื่อปี	พ.ศ. 2517 - 2531
2. นายชัย โช แก้วประสิทธิ์	ดำรงตำแหน่งเมื่อปี	พ.ศ. 2531 - 2535
3. นายหัน คริสันท์	ดำรงตำแหน่งเมื่อปี	พ.ศ. 2535 - 2540
4. นายสุริยนต์ น้อยทา	ดำรงตำแหน่งเมื่อปี	พ.ศ. 2540 - 2550
5. นายชู กุลวงษ์	ดำรงตำแหน่งเมื่อปี	พ.ศ. 2550 - ปัจจุบัน

ศักยภาพชุมชน

- การประกอบอาชีพ

เกษตรกรรม ทำไร่

ทำนา	215	ครัวเรือน
ทำสวน	30	ครัวเรือน
เลี้ยงสัตว์	62	ครัวเรือน
ค้าขาย	17	ครัวเรือน
บริการ	4	ครัวเรือน
รับจ้าง	15	ครัวเรือน
ทำงานราชการ	11	ครัวเรือน
ทำงานประจำเอกชนบริษัท/โรงงาน	18	ครัวเรือน
ว่างงาน	6	ครัวเรือน

ผู้มีความรู้ / ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านต่างๆในชุมชน

- ด้านแพทย์แผนไทย – สมุนไพร / หมอพื้นบ้าน ได้แก่
 1. นางจุฬาลักษณ์ ไชย ที่อยู่ - รายละเอียด หมอนวดแผนไทย
 2. นายปิ่น เขียวหัน ที่อยู่ 14 ม.7 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด หมอสมุนไพร
 3. นายประสาน ทุมเวียง ที่อยู่ 694 ม.7 ต.นาหนองทุ่ม
- ด้านผู้อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม / ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่
 1. นายสุริยา แก้วแก่น ที่อยู่ 20 ม.7 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด เป่าแคน
 2. นายสะอาด เค็น่า ที่อยู่ 34 ม.7 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด เล่นสะบ้า
- ด้านงานฝีมือต่างๆ เช่น ช่างไม้ ช่างปั้น ช่างแกะ หัตถกรรม / จักสาน ทอผ้า ได้แก่
 1. นายใจ พิมพ์ดี ที่อยู่ 45 ม.7 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ช่างไม้
 2. นายบัวลี คำภาย ที่อยู่ 105 ม.7 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด จักสาน
 3. นางวันฉา โคตรทองทิพย์ ที่อยู่ 30 ม.7 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ทอผ้า
- ด้านผู้มีความรู้การเกษตร เช่น การเพาะปลูก ขยายพันธุ์ การปรับใช้เทคโนโลยี ได้แก่
 1. นายถวิล หารประชุม ที่อยู่ 190 ม.7 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ขยายพันธุ์
 2. นายแสงดาว ทองไทย ที่อยู่ 710 ม.7 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด การเพาะปลูก
 3. นายจรรยา เฉติ ที่อยู่ 266 ม.7 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด เทคโนโลยี
- ด้านผู้มีความรู้ด้านการถนอมอาหาร / การจัดทำอาหาร ได้แก่
 1. นายบัวเรียน สารเงิน ที่อยู่ 77/1 ม. 7 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ถนอมอาหาร
 2. นางสาวต๋ำ เค็น่า ที่อยู่ 772 ม. 7 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ทำอาหาร
 3. นางสมบท ศรีหาพล ที่อยู่ - รายละเอียด ทำอาหาร
- ด้านผู้มีความรู้พิธีกรรมทางศาสนา / ขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่
 1. นายบัวรอง ชัยปราบ ที่อยู่ 19/1 ม.7 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด บาศรีสู่ขวัญ
 2. นายหม่อน ธรรมเอก ที่อยู่ 205 ม.7 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด พิธีทางศาสนา
 3. นายสมศรี คุรุรัมย์ ที่อยู่ 6 ม.7 ต.นาหนองทุ่ม
- ด้านผู้มีความสามารถด้านการบริหารจัดการกลุ่ม / คน ได้แก่ (ผู้นำกลุ่ม)
 1. นายหม่อน ธรรมเอกที่อยู่ที่ 205 ม. 7 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด กลุ่มผู้สูงอายุ
 2. นายถวิล หารประชุม ที่อยู่ 190 ม. 7 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด กลุ่มถั่วเหลือง
 3. นายประสาน ทุมเวียงที่อยู่ที่ 694 ม. 7 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด กลุ่มเลี้ยงโค

กลุ่มในชุมชน (องค์กรเครือข่าย)

- กลุ่มออมทรัพย์ / สวัสดิการ / กองทุน 1 กลุ่ม ได้แก่
 1. กองทุนเงินล้าน
- ธุรกิจชุมชน โรงสี ร้านค้า 2 กลุ่ม ได้แก่
 1. โรงสี 3 โรง ใช้ได้ 1 โรง
 2. ร้านค้า 10 ร้าน
- กลุ่มอาสาสมัคร 1 กลุ่ม ได้แก่
 1. อปพร.
- กลุ่มเยาวชน 1 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มนายอนุชา สามารถ เป็นหัวหน้า

องค์กรในชุมชน

- โรงเรียน 1 แห่ง ได้แก่
 1. โรงเรียนบ้านวังยาว
- วัด / มัสยิด / โบสถ์แม่พระ 2 แห่ง ได้แก่
 1. วัดป่าสามัคคีธรรม
 2. ศาลาพักสงฆ์ศรีสวนหมาก
- สถานีวิทยุ / หอกระจายข่าว 2 แห่ง ได้แก่
 1. ศาลากลางบ้าน
 2. ศูนย์ อสม.
- สนามกีฬา 1 แห่ง ได้แก่
 1. สนามกีฬาโรงเรียนบ้านวังยาว
- ศาลากลางหมู่บ้าน / ห้องสมุด / ศูนย์เรียนรู้ 1 แห่ง ได้แก่
 1. ศาลากลางบ้านวังยาวน้อย
- แหล่งท่องเที่ยว 1 แห่ง ได้แก่
 1. ชลประทานฝายห้วยทราย (คึกฤทธิ์)
- ร้านค้า / ร้านอาหาร 17 แห่ง ได้แก่
 1. ร้านค้า 10 แห่ง
 2. ร้านขายของชำ 7 แห่ง
 3. ปั้มน้ำมันชนิดหลอด 4 แห่ง
- โทรศัพท์สาธารณะ 2 แห่ง ได้แก่
 1. ตั้งอยู่ที่ศาลากลางหมู่บ้าน 1 แห่ง
 2. ตั้งอยู่ที่ตลาดนัดชุมชน 1 แห่ง

ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน

- ดิน (ทราย, ตม, ดินเหนียว)
- แหล่งน้ำ (ลำห้วยทราย, ห้วยร่องตุม)

- ป่าชุมชน (ตั้งอยู่วัดป่าสามัคคีธรรม)
- พี่ชพรรณ / สมุนไพโร (มีร้อยละ 30 ของพื้นที่)

เศรษฐกิจ

- รายได้			
จากการเกษตร	ทำไร่	2,100,000	บาท / ปี
	ทำนา	500,000	บาท / ปี
	ทำสวน	100,000	บาท / ปี
	เลี้ยงสัตว์	800,000	บาท / ปี
	ค้าขาย	1,300,000	บาท / ปี
	บริการ	200,000	บาท / ปี
	รับจ้าง	150,000	บาท / ปี
	งานประจำ	50,000	บาท / ปี
	ลูกหลานส่งให้	300,000	บาท / ปี
	กำไรจากกลุ่มองค์กร	200,000	บาท / ปี
- หนี้อื่น			
	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	2,500,000	บาท / ปี
	สหกรณ์	60,000	บาท / ปี
	กลุ่มองค์กร	500,000	บาท / ปี
	หนี้นอกระบบ / นายทุน	100,000	บาท / ปี
- รายจ่าย			
	หมวดการผลิต	350,000	บาท / ปี
	หมวดอาหาร / ยารักษาโรค	500,000	บาท / ปี
	หมวดของใช้สิ้นเปลือง	800,000	บาท / ปี
	หมวดการศึกษา	800,000	บาท / ปี
	หมวดงานสังคม	100,000	บาท / ปี
	หมวดบันเทิง	200,000	บาท / ปี

สังคม

- องค์กรที่ให้การสนับสนุนการพัฒนาชุมชน ได้แก่
 1. องค์กรบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม เรื่อง ทำประปา, ชุดลอกคูคลอง และอื่นๆ
 2. SML จำนวน 300,000 บาท ปี 2549 เรื่อง ทำท่อระบายน้ำในหมู่บ้าน
 3. อยู่ดีมีสุข จำนวน 63,400 ปี 2550 เรื่อง ปูยชีวภาพ
- จุดแข็งของชุมชน ได้แก่
 - การทำรวมกันเป็นกลุ่ม
- จุดอ่อนของชุมชน ได้แก่
 - ไม่พอกินพอใช้ ทำการเกษตรก็ขาดทุน ค่ายาฆ่าแมลงก็แพง ค่าปุ๋ยไม่คุ้มกับการลงทุน
- ปัญหาของชุมชน

ด้านเศรษฐกิจ

ปัญหา : ทำนาไม่คุ้มกับการลงทุน ทำไร่ราคาต่ำ ทำสวนก็มีแต่โรคร้าย
เลี้ยงสัตว์ก็ไม่มีราคา

สาเหตุ : ค่าปุ๋ยแพง ค่ายาสูง ฝนตกไม่ตามฤดูกาล

แนวทางแก้ไข : คงจะพึ่งหน่วยงานของรัฐแก้ไข

กลุ่มเป้าหมาย : มีปัญหาทุกกลุ่ม

ด้านสังคม และวัฒนธรรม

ปัญหา : สังคมถดถอยวัฒนธรรมเสื่อมสภาพ

สาเหตุ : ทุกคนดิ้นรนหากินเพื่อปากท้องคนทุกวันนี้ร้อยละหนึ่งเท่านั้นที่จะ
รักษาวัฒนธรรม

แนวทางแก้ไข :

กลุ่มเป้าหมาย : เด็กและเยาวชนไม่รู้จักคำว่าโบราณ

ด้านสิ่งแวดล้อม

ปัญหา : มลพิษหรือโรคร้ายมากมาย

สาเหตุ : อากาศเป็นพิษ เครื่องจักรกล ยาฆ่าแมลง

แนวทางแก้ไข :

กลุ่มเป้าหมาย : เกษตรทั่วไป

ด้านการเมืองการปกครอง การบริหารชุมชนและการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน

ปัญหา : ชุมชนใหญ่ย่อมมีปัญหามากกว่าชุมชนเล็กแต่พวกเราก็อยู่ด้วยกันอย่าง
พี่น้อง

สาเหตุ : ทุกปัญหาย่อมมีทางแก้ไขเสมอเมื่อเราหันหน้าเข้าหากัน

แนวทางแก้ไข :

กลุ่มเป้าหมาย :

4.1.8 หมู่ที่ 8 หมู่บ้าน นาหนองทุ่ม

ชื่อประธานกรรมการชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน) นายสงกรานต์ พุทธวงษ์

ที่อยู่ติดต่อ 45 หมู่ที่ 8 ตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

ระยะเวลาดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 27 ก.พ. พ.ศ. 2549 ถึง 26 ก.พ. พ.ศ. 2554

ข้อมูลทั่วไป

- พื้นที่ 2126 ไร่ จำนวนประชากรตามทำเบียนราษฎร 586 คน ครัวเรือน 137 หลังคาเรือน
- จำนวนประชากร ชาย 295 คน หญิง 291 คน ผู้สูงอายุ 890 คน เด็กเล็ก 32 คน
- อายุชุมชน 21 ปี
- ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชน

บ้านนาหนองทุ่ม ม.8 ตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ได้แยกออกมาจากบ้าน
นาหนองทุ่ม ม.1 ตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2531
จำนวน 98 ครัวเรือน และทำได้ทำการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2531 โดยมีนายบุญ
หนัก โหนองบั้ง ได้รับการเลือกตั้งเป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก มีนายไสว ศรีหาพล และมีนายมนัส ธาตุบุรมย์

เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ต่อมานายบุญหนัก โห่งบั้ง ได้รับการเลือกตั้งเป็นกำนันตำบลนาหนองทุ่ม เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2535 จนได้เกษียณอายุ 60 ปี เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2549 แล้วมีการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านขึ้นมาใหม่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2549 โดยนายสงกรานต์ พุทธวงษ์ เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นผู้ใหญ่บ้านมี นายไสว ศรีหาพล และมินายมนัส ธาตุบุรมย์ เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านตามเดิม ปัจจุบันได้ขยายครัวเรือน จำนวน 137 ครัวเรือน มีผู้ใหญ่บ้านปกครองทั้งหมด 2 คน ดังนี้ คือ

1. นายบุญหนัก โห่งบั้ง เมื่อ พ.ศ. 2535 – 2549
2. นายสงกรานต์ พุทธวงษ์ เมื่อ พ.ศ. 2549 – ปัจจุบัน (กำนันตำบลนาหนองทุ่ม)

ศักยภาพชุมชน

- การประกอบอาชีพ

เกษตรกรรม	ทำไร่	5	ครัวเรือน
	ทำนา	67	ครัวเรือน
	ทำสวน	6	ครัวเรือน
	เลี้ยงสัตว์	10	ครัวเรือน
	ประมง	2	ครัวเรือน
	ค้าขาย	3	ครัวเรือน
	รับจ้าง	45	ครัวเรือน
	ทำงานราชการ	8	ครัวเรือน
	ทำงานประจำเอกชนบริษัท/โรงงาน	5	ครัวเรือน
	ว่างงาน	4	ครัวเรือน
	ไปประกอบอาชีพอื่น	5	ครัวเรือน

ผู้มีความรู้ / ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านต่างๆในชุมชน

- ด้านแพทย์แผนไทย – สมุนไพร / หมอพื้นบ้าน ได้แก่
 1. นายमित ทิพรัักษ์ ที่อยู่ 1 ม.8 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด เป่ากำเลิศ
 2. นายดำ เร่งสูงเนิน ที่อยู่ 155 ม.8 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด หมอน้ำมัน
 3. นายหวัง วันทอง ที่อยู่ 411 ม.8 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด หมอน้ำมันต์
- ด้านผู้อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม / ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่
 1. นายสง่า เจริญวงษ์ ที่อยู่ 31 ม.8 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด เป่าแคน
- ด้านงานฝีมือต่างๆ เช่น ช่างไม้ ช่างปั้น ช่างแกะ หัตถกรรม / จักสาน ทอผ้า ได้แก่
 1. นายรันเดช เจียมชัยภูมิ ที่อยู่ 30 ม.8 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ปั่นโอ่ง
 2. นายอัน สารเงิน ที่อยู่ 429 ม.8 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ช่างเฟอร์นิเจอร์
- ด้านผู้มีความรู้การเกษตร เช่น การเพาะปลูก ขยายพันธุ์ การปรับใช้เทคโนโลยี ได้แก่
 1. นายไสว ศรีหาพล ที่อยู่ 41 ม. 8 ต. นาหนองทุ่ม รายละเอียด เพาะกล้าไม้
 2. นายสมชัย ทิพรัักษ์ ที่อยู่ 36 ม. 8 ต. นาหนองทุ่ม รายละเอียด แต่งกิ่งไม้
- ด้านผู้มีความรู้ด้านการถนอมอาหาร / การจัดทำอาหาร ได้แก่
 1. นางกาญจนา ครสิงห์ ที่อยู่ 343 ม.8 ต. นาหนองทุ่ม รายละเอียด ถนอมอาหาร
- ด้านผู้มีความรู้พิธีกรรมทางศาสนา / ขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่

1. นายน้อย ภูกัน ที่อยู่ 83 ม.8 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ประเพณีต่างๆ
 2. นายคำแปลง ธรรมกุล ที่อยู่ 232 ม.8 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ปฏิบัติธรรม
- ด้านผู้มีความสามารถด้านการบริหารจัดการกลุ่ม / คน ได้แก่ (ผู้นำกลุ่ม)
 1. นายสงกรานต์ พุทวงษ์ ที่อยู่ 45 ม. 8 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ศูนย์สาธิตฯ
 2. นางหนูเพียน พรหมหลวงศรี ที่อยู่ 231 ม. 8 ต. นาหนองทุ่ม รายละเอียด ฅมาปนกิจ
 - ผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษด้านอื่นๆ (ระบุ)
 1. นายเหมื่อน คนเพียร ที่อยู่ 43 ม.8 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด เพาะเห็ด

กลุ่มในชุมชน (องค์กรเครือข่าย)

- กลุ่มออมทรัพย์ / สวัสดิการ / กองทุน 1 กลุ่ม ได้แก่
 1. กลุ่มสัจจะหมู่บ้านออมเงิน
- กลุ่มอาชีพ 1 กลุ่ม ได้แก่
 2. กลุ่มทอเสื่อ
- ธุรกิจชุมชน โรงสี ร้านค้า 1 กลุ่ม ได้แก่
 1. ศูนย์สาธิตการตลาด หมู่ที่ 8
- กลุ่มอาสาสมัคร 4 กลุ่ม ได้แก่
 1. อพป
 2. ทสปช
 3. อสม
 4. ลูกเสือชาวบ้าน

องค์กรในชุมชน

- วัด / มัสยิด / โบสถ์แม่พระ 1 แห่ง ได้แก่
 1. วัดป่านาหนองทุ่ม (ธ)
- โรงพยาบาล / สถานพยาบาล 1 แห่ง ได้แก่
 1. สถานีอนามัยบ้านนาหนองทุ่ม
- หน่วยงานบริการของราชการ 2 แห่ง ได้แก่
 1. อบต. นาหนองทุ่ม
 2. สถานีอนามัยบ้านนาหนองทุ่ม
- สถานีวิทยุ / หอกระจายข่าว 3 แห่ง ได้แก่
 1. ศูนย์สาธิตการตลาดบ้านนาหนองทุ่ม
 2. สถานีอนามัยบ้านนาหนองทุ่ม
 3. บ้านผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
- สนามกีฬา 1 แห่ง ได้แก่
 1. ลานกีฬาหลัง อบต.
- ศาลากลางหมู่บ้าน / ห้องสมุด / ศูนย์เรียนรู้ 1 แห่ง ได้แก่

- แนวทางแก้ไข : สร้างจิตสำนึกให้คนรู้จักทิ้งรู้จักเก็บและความเกรงใจมีที่ทิ้งขยะให้เป็นที่เป็นทางและกำจัดทำลายอย่างถูกต้อง
- กลุ่มเป้าหมาย : ทุกหลังคาเรือน
- ด้านการเมืองการปกครอง การบริหารชุมชนและการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน
- ปัญหา : ความแตกต่างกานแบกพรรคแบ่งพวกของคนเห็นแก่ตัวเห็นแก่ได้ไม่รู้จักผูกมัด
- สาเหตุ : จากการเมืองการเลือกตั้งมาสร้างแนวทางที่ผิดคนเห็นแก่ได้ว่าแต่ตัวเองถูกไม่ยอมรับคนอื่น
- แนวทางแก้ไข : สร้างจิตสำนึกให้คนรู้จักการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรู้จักยอมรับและให้อภัยกันรู้จักคิดสิ่งไหนถูกหรือผิด
- กลุ่มเป้าหมาย : ทุกคนในชุมชน

4.1.9 หมู่ที่ 9 หมู่บ้าน น้อยพัฒนา

ชื่อประธานกรรมการชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน) นายน้อย อินทะยะ

ที่อยู่ติดต่อ 564 หมู่ที่ 9 บ้านน้อยพัฒนา ตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

ข้อมูลทั่วไป

- พื้นที่ 150 ไร่ จำนวนประชากรตามทำเป็นราษฎร 134 คน ครัวเรือน 134 หลังคาเรือน
- จำนวนประชากร ชาย 280 คน หญิง 304 คน ผู้สูงอายุ 43 คน เด็กเล็ก 43 คน
- อายุชุมชน 47 ปี
- ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชน

หมู่บ้านน้อยพัฒนา ม.9 เริ่มแรกเดิมทีปี พ.ศ. 2505 ได้มีชาวบ้าน มาตั้งหลักปักฐานอยู่ในบ้านมีจำนวน 6 ครัวเรือน และได้ตั้งชื่อหมู่บ้าน “บ้านอีโก่ง” หลังจากนั้นก็ได้มีชาวบ้าน ทุกสถานที่อพยพเข้ามาอยู่หลายครอบครัวขึ้นเรื่อยๆ จนมาถึงปี 2524 ในตอนนั้นหมู่บ้านอีโก่งขึ้นอยู่ในการปกครองของหมู่บ้านวังยาวน้อยหมู่ที่ 7 และมาจนถึงปี 2540 ได้แต่งตั้งผู้ใหญ่บ้านคนใหม่ คือ นายสุริยนต์ น้อยทา และนายห่วง สีมาก เป็นผู้ช่วยและขอแยกเป็นหมู่บ้าน “บ้านน้อยพัฒนา หมู่ที่ 9 ต่อมาในปี 2541 ได้แต่งตั้งนายอภิชาติ โพธิ์ชัย เป็นผู้ใหญ่บ้าน และนายวัฒน์ ชาปาน และนายสมทรัพย์ งามศักดิ์ เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านต่อมาในปี 2547 ได้แต่งตั้งนายน้อย อินทะยะ เป็นผู้ใหญ่บ้านและนายเลิศ ทัพเพชร และนางกิตติขญา แต่งตั้ง เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

ศักยภาพชุมชน

- การประกอบอาชีพ

เกษตรกร	ทำไร่	24	ครัวเรือน
	ทำนา	64	ครัวเรือน
	ทำสวน	22	ครัวเรือน
	เลี้ยงสัตว์	10	ครัวเรือน
ค้าขาย		7	ครัวเรือน
รับจ้าง		31	ครัวเรือน

ผู้มีความรู้ / ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านต่างๆในชุมชน

- ด้านแพทย์แผนไทย – สมุนไพร / หมอพื้นบ้าน ได้แก่
 1. นายปอง พิมพ์ดี ที่อยู่ 68 ม.9 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด หมอพื้นบ้าน
 2. นางผึ้ง พิมพ์ดี ที่อยู่ 68 ม.9 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด หมอดู/หมอมผี
 3. นายจันทร์ มงคลมะไฟ ที่อยู่ 706 ม.9 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ยาสมุนไพร
- ด้านผู้อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม / ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่
 1. นายพุทธ รัศมีเดือน ที่อยู่ 66 ม.9 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ประเพณีท้องถิ่น
 2. นายไกร ภูครองไชย ที่อยู่ 607 ม.9 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด หมอดู
 3. นายกอง อุดทาเวียง ที่อยู่ 167 ม.9 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ประเพณีท้องถิ่น
- ด้านงานฝีมือต่างๆ เช่น ช่างไม้ ช่างปั้น ช่างแกะ หัตถกรรม / จักสาน ทอผ้า ได้แก่
 1. นายมนัทร ภูครองไชย ที่อยู่ 704 ม.9 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ช่างแกะสลักไม้
 2. นายเป พิมพ์ดี ที่อยู่ 598 ม.9 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด จักสาน
 3. นางทองเป ภูด่านจัว ที่อยู่ 178 ม.9 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ทอผ้า
- ด้านผู้มีความรู้การเกษตร เช่น การเพาะปลูก ขยายพันธุ์ การปรับใช้เทคโนโลยี ได้แก่
 1. นายจำรัส ทัพเพชร ที่อยู่ 477 ม.9 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด การเพาะปลูก
 2. นายเลิศ ทัพเพชร ที่อยู่ 39 ม.9 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด เทคโนโลยีฯ
 3. นายสมคิด โคตรโย ที่อยู่ 232 ม.9 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ขยายพันธุ์พืช
- ด้านผู้มีความรู้ด้านการถนอมอาหาร / การจัดทำอาหาร ได้แก่
 1. นางทองสี ภูแข่งหมอก ที่อยู่ 444 ม.9 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ถนอมอาหาร
 2. นางสุทธิ ปลื้มใจ ที่อยู่ 175 ม.9 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ถนอมอาหาร
 3. นางจรรุณี ทองแพง ที่อยู่ 277 ม.9 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด การจัดทำอาหาร
- ด้านผู้มีความรู้พิธีกรรมทางศาสนา / ขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่
 1. นางกล้วย มะโนศิลป์ที่อยู่ 707 ม.9 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ทางศาสนา
 2. นายใจ บุญตัว ที่อยู่ 489 ม.9 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ทางศาสนา
 3. นางบัวลำ สำโรงลุน ที่อยู่ 247 ม.9 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ทางศาสนา
- ด้านผู้มีความสามารถด้านการบริหารจัดการกลุ่ม / คน ได้แก่ (ผู้นำกลุ่ม)
 1. นายเลิศ ทัพเพชร ที่อยู่ 39 ม.9 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด กลุ่มโคขุน
 2. นางกิตชฎา แต่งด้วงที่อยู่ 187 ม.9 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด กลุ่มสตรี
 3. น.ส.พรธิดา พิมพ์ดี ที่อยู่ 564 ม.9 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด กลุ่ม อสม.
- ผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษด้านอื่นๆ (ระบุ)
 1. นายประหยัด ปัสสา ที่อยู่ 439 ม.9 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด เครื่องดนตรี

กลุ่มในชุมชน (องค์กรเครือข่าย)

- กลุ่มออมทรัพย์ / สวัสดิการ / กองทุน 2 กลุ่ม ได้แก่
 1. กองทุนเงินล้าน
 2. ฅาปนกิจหมู่บ้าน

- กลุ่มอาสาสมัคร 1 กลุ่ม ได้แก่
 1. กลุ่มทูปีนิมเบอร์วัน

องค์กรในชุมชน

- วัด / มัสยิด / โบสถ์แม่พระ 1 แห่ง ได้แก่
 1. วัดถ้ำดอกบัว
- สถานีวิทยุ / หอกระจายข่าว 2 แห่ง ได้แก่
 1. อยู่ที่บ้าน อสม.
 2. อยู่ที่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน
- สนามกีฬา 1 แห่ง ได้แก่
 1. สนามฟุตบอล , สนามตะกร้อ (ใช้งานไม่ได้)
- ศาลากลางหมู่บ้าน / ห้องสมุด / ศูนย์เรียนรู้ 1 แห่ง ได้แก่
 1. ศาลาประชาคมหมู่บ้าน
- แหล่งท่องเที่ยว 1 แห่ง ได้แก่
 1. วัดถ้ำดอกบัว
- ร้านค้า / ร้านอาหาร 6 แห่ง ได้แก่
 1. ร้านค้า 6 ร้าน
- โทรศัพท์สาธารณะ 2 แห่ง ได้แก่
 1. หยอดเหรียญ (ใช้งานไม่ได้)
 2. ใช้บัตร

ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน

- ดิน ความสำคัญต่อมนุษย์ เป็นที่ทำกินและที่อยู่อาศัย
- แหล่งน้ำความสำคัญต่อมนุษย์ เป็นแหล่งทำมาหากินและน้ำกินน้ำใช้
- ป่าชุมชน ความสำคัญต่อมนุษย์ เป็นร่มเงาและทำฟืน
- สัตว์ป่า ความสำคัญต่อมนุษย์ เป็นอาหาร
- พืชพรรณ / สมุนไพร ความสำคัญต่อมนุษย์ เป็นอาหารและยารักษาโรค
- พื้นที่ดินสาธารณะว่างเปล่า 2 แห่ง ได้แก่
 1. ทางเข้าหมู่บ้านน้อยพัฒนา หมู่ 9 การใช้ประโยชน์ สระปล่อยปลาสาธารณะ
 2. ทางเข้าวัดถ้ำดอกบัว การใช้ประโยชน์ สนามกีฬาให้คนในหมู่บ้านออกกำลังกาย

เศรษฐกิจ

- รายได้			
จากการเกษตร	ทำไร่	1,840,000	บาท / ปี
	ทำนา	2,600,000	บาท / ปี
	ทำสวน	1,440,000	บาท / ปี
	เลี้ยงสัตว์	1,300,000	บาท / ปี
ค้าขาย		1,100,000	บาท / ปี

รับจ้าง	5,525,000	บาท / ปี
ลูกหลานส่งให้	1,540,000	บาท / ปี
- หนี้อื่น		
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	9,400,100	บาท / ปี
อื่นๆ (กองทุนเงินล้าน)	1,300,000	บาท / ปี
- รายจ่าย		
หมวดการผลิต	3,440,000	บาท / ปี
หมวดอาหาร / ยารักษาโรค	5,500,000	บาท / ปี
หมวดของใช้สิ้นเปลือง	1,200,000	บาท / ปี
หมวดการศึกษา	1,510,000	บาท / ปี
หมวดงานสังคม	500,000	บาท / ปี
หมวดบันเทิง	1,500,000	บาท / ปี

สังคม

- องค์กรที่ให้การสนับสนุนการพัฒนาชุมชน ได้แก่
กองทุนหมู่บ้าน
องค์การบริหารส่วนตำบล
- จุดแข็งของชุมชน ได้แก่
มีการประสานงานให้กับคณะทีมงานผู้นำ-อบต. ประชาคมในหมู่บ้านและผู้ทรงประชาชนในหมู่บ้าน
โดยประสานงานตลอด

- ปัญหาของชุมชน

ด้านเศรษฐกิจ

ปัญหา : ต้นทุนสูงได้ผลผลิตต่ำกว่าทุนไม่มีแหล่งรับซื้อที่ประกันราคาอย่าง
มาตรฐาน

สาเหตุ : ไม่มีราคาที่แน่นอน ราคาซื้อไม่มาตรฐาน

แนวทางแก้ไข :

กลุ่มเป้าหมาย :

ด้านสังคม และวัฒนธรรม

ปัญหา : ขาดคนสนใจวัฒนธรรมเก่าๆไว้ให้ลูกหลานสืบต่อไป

สาเหตุ : ตามสมัยใหม่ตามวัยรุ่น

แนวทางแก้ไข :

กลุ่มเป้าหมาย :

ด้านสิ่งแวดล้อม

ปัญหา : ขาดแคลนน้ำในการเกษตร

สาเหตุ : เพราะฝนตกไม่ตกตามฤดูกาล ห้วย,หนองสระ,ตื้นเขิน

แนวทางแก้ไข :

กลุ่มเป้าหมาย :

4.1.10 หมู่ที่ 10 หมู่บ้าน สระแก้ว

ชื่อประธานกรรมการชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน) นายทองคำ ตาแดง

ที่อยู่ติดต่อ 149 หมู่ที่ 10 บ้านสระแก้ว ตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

ระยะเวลาดำรงตำแหน่งตั้งแต่ วันที่ 5 ตุลาคม 2547 ถึง วันที่ 4 ตุลาคม 2552

ข้อมูลทั่วไป

- พื้นที่ 2,800 ไร่ จำนวนประชากรตามทำเบียนราษฎร 454 คน ครัวเรือน 103 หลังคาเรือน
- จำนวนประชากร ชาย 221 คน หญิง 2,333 คน ผู้สูงอายุ 55 คน เด็กเล็ก 30 คน
- อายุชุมชน 32 ปี
- ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชน

เริ่มก่อตั้งหมู่บ้านประมาณปี 2520 ได้แยกหมู่บ้านออกจากโนนโก เมื่อประมาณปี 2542 คณะผู้นำนายบุญจันทร์ บัวพันธ์ เป็นผู้ใหญ่บ้าน นายอาจ ชลิ่งวิเชียร นายฉวี ชนเก้าน้อย เป็น อบต. ปัจจุบัน นายทองคำ ตาแดง เป็นผู้ใหญ่บ้าน นายสำรอง ขวัญปาก และนายสามิตร สงฆ์ธรรม เป็น อบต. ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่มีที่ทำกินเป็นของตัวเองและรับจ้างทั่วไปเป็นส่วนใหญ่

ศักยภาพชุมชน

- การประกอบอาชีพ

เกษตรกรรม	ทำไร่	30	ครัวเรือน
	ทำนา	60	ครัวเรือน
	ทำสวน	7	ครัวเรือน
	เลี้ยงสัตว์	2	ครัวเรือน
ค้าขาย		3	ครัวเรือน

ผู้มีความรู้ / ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านต่างๆในชุมชน

- ด้านแพทย์แผนไทย – สมุนไพร / หมอพื้นบ้าน ได้แก่
 1. นายท้าว อ่อนทะ ที่อยู่ 151 ม.10 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด สมุนไพร
- ด้านผู้อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม / ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่
 1. นายคำหวัน แสงไชย ที่อยู่ 51 ม.10 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด บุญบั้งไฟ
- ด้านงานฝีมือต่างๆ เช่น ช่างไม้ ช่างปั้น ช่างแกะ หัตถกรรม / จักสาน ทอผ้า ได้แก่
 1. นายละเอียด แฟนสัมฤทธิ์ ที่อยู่ ม.10 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด จักสาน
 2. นายคงคา พระมาพระเต ที่อยู่ 77 ม.10 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ช่างไม้
- ด้านผู้มีความรู้การเกษตร เช่น การเพาะปลูก ขยายพันธุ์ การปรับใช้เทคโนโลยี ได้แก่
 1. นางสุปราณี ด้วงป्ली ที่อยู่ 537 ม.10 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด การเพาะปลูก
 2. นายก้าน ประเสริฐศักดิ์ ที่อยู่ 509 ม.10 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด การเพาะปลูก
- ด้านผู้มีความรู้ด้านการถนอมอาหาร / การจัดทำอาหาร ได้แก่
 1. นางวันดี เทศขลา ที่อยู่ ม.10 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด การจัดทำอาหาร
- ด้านผู้มีความรู้พิธีกรรมทางศาสนา / ขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่
 1. นายฉกร วิเชียรไกร ที่อยู่ 99 ม.10 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ทางศาสนา

2. นายคมสันต์ หนันมาก ที่อยู่ 162 ม.10 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ประเพณี

กลุ่มในชุมชน (องค์กรเครือข่าย)

- กลุ่มออมทรัพย์ / สวัสดิการ / กองทุน 3 กลุ่ม ได้แก่
 1. กองทุนเงินล้าน
 2. กองทุนเกษตร
 3. น้ำประปา
- กลุ่มอาชีพ 1 กลุ่ม ได้แก่
 1. กลุ่มแม่บ้าน
- กลุ่มอาสาสมัคร 1 กลุ่ม ได้แก่
 1. อสม.
- กลุ่มเยาวชน 1 กลุ่ม ได้แก่
 1. ทูปಿನမ်เบอร์วัน
- กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากร / สิ่งแวดล้อม 1 กลุ่ม ได้แก่
 1. อช. อาสาพัฒนาชุมชน

องค์กรในชุมชน

- วัด / มัสยิด / โบสถ์แม่พระ 1 แห่ง ได้แก่
 1. วัดสระแก้ว
- ศูนย์เด็กเล็ก 1 แห่ง ได้แก่

ศูนย์เด็กเล็กวัดสระแก้ว
- สถานีวิทยุ / หอกระจายข่าว 2 แห่ง ได้แก่
 1. ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน
 2. ที่ศาลาเอนกประสงค์
- สนามกีฬา 1 แห่ง ได้แก่
 1. สนามกีฬاب้านสระแก้ว
- ศาลากลางหมู่บ้าน / ห้องสมุด / ศูนย์เรียนรู้ 1 แห่ง ได้แก่
 1. ศาลาเอนกประสงค์
- ร้านค้า / ร้านอาหาร 3 แห่ง ได้แก่
 1. นางเต็ม พรรณทาม
 2. นายฉกร วิเชียรไกร
 3. นางประมาณ มาสุ่ม

ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน

- ดิน ความสำคัญ : เพื่อเพาะปลูกและทำการเกษตร
- แหล่งน้ำความสำคัญ : เพื่อนำมาทำการเกษตรและการประมง
- พืชพรรณ / สมุนไพร ความสำคัญ : เพื่อนำมาเป็นยาสมุนไพร

- พื้นที่ดินสาธารณะว่างเปล่า 1 แห่ง ได้แก่
 1. ที่ดินสาธารณะ การใช้ประโยชน์ ใช้เป็นสนามออกกำลังกาย

เศรษฐกิจ

- รายได้

จากการเกษตร	ทำไร่	600,000	บาท / ปี
	ทำนา	300,000	บาท / ปี
	ทำสวน	100,000	บาท / ปี
	ประมง	20,000	บาท / ปี
ค้าขาย		100,000	บาท / ปี
- หนี้สิน

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	150,000	บาท / ปี
--------------------------------------	---------	----------
- รายจ่าย

หมวดการผลิต	400,000	บาท / ปี
หมวดอาหาร / ยารักษาโรค	100,000	บาท / ปี
หมวดของใช้สิ้นเปลือง	60,000	บาท / ปี
หมวดการศึกษา	15,000	บาท / ปี
หมวดงานสังคม	30,000	บาท / ปี

สังคม

- องค์กรที่ให้การสนับสนุนการพัฒนาชุมชน ได้แก่
 1. องค์กรบริหารส่วนตำบล เรื่อง การคมนาคม, การแหล่งน้ำ, ด้านการอาชีพ
- จุดแข็งของชุมชน ได้แก่

ความสามัคคี การมีน้ำใจ ช่วยเหลือกันภายในหมู่บ้าน การมีเหตุผลของชาวบ้านและการให้โอกาส

- จุดอ่อนของชุมชน ได้แก่

ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่มีที่ทำกินเป็นของตัวเองและรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย

- ปัญหาของชุมชน

ด้านเศรษฐกิจ

- ปัญหา : ราคาสินค้าการเกษตรและผลิตผลทางการเกษตรตกต่ำ
 สาเหตุ : เกิดจากภัยธรรมชาติ
 แนวทางแก้ไข : อยากให้เจ้าหน้าที่ลงมาช่วยเหลือในด้านสินค้า
 กลุ่มเป้าหมาย : เกษตรกร

4.1.11 หมู่ที่ 11 หมู่บ้าน ชำผักหนาม

ชื่อประธานกรรมการชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน) นายเกี้ยง ทะเกิงผล

ที่อยู่ติดต่อ 444 หมู่ที่ 11 บ้านชำผักหนาม ตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
 ระยะเวลาดำรงตำแหน่งตั้งแต่ วันที่ 26 พฤษภาคม 2548 ถึง วันที่ 26 พฤษภาคม 2553

ข้อมูลทั่วไป

- พื้นที่ 2,800 ไร่ จำนวนประชากรตามทำเบียนราษฎร 535 คน ครัวเรือน 160 หลังคาเรือน
- จำนวนประชากร ชาย 233 คน หญิง 302 คน ผู้สูงอายุ 38 คน เด็กเล็ก 76 คน
- อายุชุมชน 48 ปี
- ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชน

บ้านข้าฝักหนามเริ่มมีประชาชนเข้ามาจับจองที่ทำกินเมื่อ พ.ศ. 2514 ก็เข้ามาอยู่ตามหัวไร่ปลายนา เช่นกลุ่มหนองจาน กลุ่มข้าตีนเป็ด กลุ่มข้าคุณ กลุ่มโสกลี๊ก กลุ่มข้าบอน กลุ่มผาพวง กลุ่มข้าฝักหนาม พอถึงปี พ.ศ. 2529 มีเจ้าหน้าที่ทหารพรานกรม 25 ได้เข้ามาปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับมีขบวนการคอมมิวนิสต์เข้ามาปลุกกระดมชาวบ้านในสมัยนั้นให้หลงผิดต่อต้านรัฐบาลสมัยนั้นปี พ.ศ. 2529 ทหารพรานจึงได้อพยพชุมชนต่างๆ มารวมกันที่ข้าฝักหนามหมดทุกกลุ่มโดยไม่เสียค่างบประมาณของการอพยพแม้แต่บาทเดียวของทางราชการทหารพราน ชาวบ้านช่วยกันเองพอถึงปี พ.ศ. 2534 มีโครงการ ค.จ.ก. มาขับไล่ชาวบ้านออกจากที่ทำกินอีกเป็นวาระที่ 2 ปี พ.ศ. 2535

ศักยภาพชุมชน

- การประกอบอาชีพ			
เกษตรกรรม	ทำไร่	160	ครัวเรือน
	ทำนา	60	ครัวเรือน
	ทำสวน	30	ครัวเรือน
	เลี้ยงสัตว์	20	ครัวเรือน
	ค้าขาย	7	ครัวเรือน
	รับจ้าง	120	ครัวเรือน
	ทำงานราชการ	5	ครัวเรือน
	ทำงานประจำเอกชนบริษัท/โรงงาน	3	ครัวเรือน

ผู้มีความรู้ / ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านต่างๆในชุมชน

- ด้านแพทย์แผนไทย – สมุนไพร / หมอพื้นบ้าน ได้แก่
 1. นายเลื่อน วงษ์คำชา ที่อยู่ ม.11 ต.นาหนองทุ่ม
 2. นายสมัค สิงคาม ที่อยู่ ม.11 ต.นาหนองทุ่ม
- ด้านผู้อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม / ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่
 1. นายสมบุญ ชาญชัย ที่อยู่ ม.11 ต.นาหนองทุ่ม
 2. นายหนูเวียง ภูมิพัฒน์ ที่อยู่ ม.11 ต.นาหนองทุ่ม
 3. นายเฉลียว นครขวาง ที่อยู่ ม.11 ต.นาหนองทุ่ม
- ด้านงานฝีมือต่างๆ เช่น ช่างไม้ ช่างปั้น ช่างแกะ หัตถกรรม / จักสาน ทอผ้า ได้แก่
 1. นายอุดม แก้วสิงห์ ที่อยู่ ม.11 ต.นาหนองทุ่ม
 2. นายเฉลียว นครขวาง ที่อยู่ ม.11 ต.นาหนองทุ่ม
 3. นายไสว สุดสา ที่อยู่ ม.11 ต.นาหนองทุ่ม
- ด้านผู้มีความรู้การเกษตร เช่น การเพาะปลูก ขยายพันธุ์ การปรับใช้เทคโนโลยี ได้แก่
 1. นายเสมอ พลคะชา ที่อยู่ ม.11 ต.นาหนองทุ่ม

- ด้านผู้มีความรู้ด้านการถนอมอาหาร / การจัดทำอาหาร ได้แก่
 1. นางเสงี่ยม พลคะชา ที่อยู่ ม.11 ต.นาหนองทุ่ม
 2. นางกนกวรรณ อนุวัน ที่อยู่ ม.11 ต.นาหนองทุ่ม
- ด้านผู้มีความรู้พิธีกรรมทางศาสนา / ขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่
 1. นายสมบูรณ์ ชาญชัย ที่อยู่ 486 ม.11 ต.นาหนองทุ่ม
 2. นายสวิง เพี้ยซ้าย ที่อยู่ 467 ม.11 ต.นาหนองทุ่ม
- ด้านผู้มีความสามารถด้านการบริหารจัดการกลุ่ม / คน ได้แก่ (ผู้นำกลุ่ม)
 1. นางบังอร วรรณไวย ที่อยู่ 452 ม. 11 ต.นาหนองทุ่ม
 2. นางกัลยา แซ่ลิ้ม ที่อยู่ 470 ม.11 ต. นาหนองทุ่ม
 3. นางสุพิน วงษ์เพชร ที่อยู่ 530 ม.11 ต.นาหนองทุ่ม

กลุ่มในชุมชน (องค์กรเครือข่าย)

- กลุ่มออมทรัพย์ / สวัสดิการ / กองทุน 1 กลุ่ม
- กลุ่มอาชีพ 1 กลุ่ม ได้แก่
 1. กลุ่มปลูกผักสวนครัว
- ธุรกิจชุมชน โรงสี ร้านค้า 1 กลุ่ม
- เครือข่าย 1 กลุ่ม
- กลุ่มอาสาสมัคร 1 กลุ่ม ได้แก่
 1. กลุ่มนายเหลื่อ อนุวัน
- กลุ่มเยาวชน 1 กลุ่ม ได้แก่
 1. กลุ่มนายพิพัฒน์ ชำนาญมูล
- กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากร / สิ่งแวดล้อม 1 กลุ่ม ได้แก่
 1. กลุ่มนายเหลื่อ อนุวัน

องค์กรในชุมชน

- โรงเรียน 1 แห่ง ได้แก่
 1. โรงเรียนบ้านโนนโก สาขาชำผักหนาม
- วัด / มัสยิด / โบสถ์แม่พระ 2 แห่ง ได้แก่
 1. วัดป่าชำผักหนาม
 2. วัดเทพอุดมวราราม
- ศูนย์เด็กเล็ก 1 แห่ง ได้แก่
 1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านชำผักหนาม
- สถานีวิทยุ / หอกระจายข่าว 1 แห่ง ได้แก่
 1. ตั้งอยู่ที่บ้านผู้ใหญ่บ้าน
- สนามกีฬา 1 แห่ง ได้แก่
 1. สนามกีฬาโรงเรียนบ้านชำผักหนาม
- ศาลากลางหมู่บ้าน / ห้องสมุด / ศูนย์เรียนรู้ 2 แห่ง ได้แก่
 1. ศาลากลางหมู่บ้าน

2. อาคารห้องสมุด
- แหล่งท่องเที่ยว 3 แห่ง ได้แก่
 1. น้ำตกพลาญทอง
 2. ถ้ำลายแพง
 3. ถ้ำพญานาคราช
- ร้านค้า / ร้านอาหาร 4 แห่ง ได้แก่
 1. นายเฉลย ศรีสุวรรณ
 2. นางทอง ทะเกิงผล
 3. นางปิว ชัยดี
 4. นายอดุลย์ แสงคำสิงห์
- โทรศัพท์สาธารณะ 2 แห่ง ได้แก่
 1. หน้าบ้านผู้ใหญ่บ้าน
 2. หน้าบ้านนางปิว ชัยดี

ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน

- ดิน ความสำคัญ : ชุมชนได้ที่อยู่อาศัย
- แหล่งน้ำ
- ป่าชุมชน ความสำคัญ : ทรัพยากรส่วนนี้เป็นอาหาร เช่น หน่อไม้ ผักหวาน พืชผักต่างๆ
- สัตว์ป่า
- พืชพรรณ / สมุนไพร

เศรษฐกิจ

- หนี้สิน

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	120,000	บาท / ปี
สหกรณ์	70,000	บาท / ปี

สังคม

- องค์การที่ให้การสนับสนุนการพัฒนาชุมชน ได้แก่
 - องค์การบริหารส่วนตำบล เรื่อง เงินงบประมาณแต่ละปี
- จุดแข็งของชุมชน ได้แก่
 - มีความสามัคคีในด้านต่างๆของชุมชน
- จุดอ่อนของชุมชน ได้แก่
 - ขาดความรู้การศึกษาของชุมชนที่ดี

ด้านเศรษฐกิจ

- ปัญหา : รายได้น้อยรายจ่ายมาก
- สาเหตุ : ผลผลิตตกต่ำด้านราคาหักค่าต้นทุนกำไรน้อยต้องออกบ้านไป

ชายแรงงาน

แนวทางแก้ไข : ภาครัฐริบเร่งจัดหางบประมาณในการสร้างอ่างเก็บน้ำให้เพียงพอ

กลุ่มเป้าหมาย : ชุมชนบ้านชำผักหนาม

ด้านสังคม และวัฒนธรรม

ปัญหา : กลุ่มเยาวชนชอบเที่ยว ขาดงานทำที่เป็นหลักแหล่ง รายได้ไม่พอในครอบครัว

สาเหตุ : ขาดรายได้มาจุนเจือในครอบครัวของตนเอง

แนวทางแก้ไข : ภาครัฐต้องจัดหาแหล่งที่ทำงานมั่นคงรายได้ค่าแรงให้พอเหมาะกับสภาพปัจจุบัน

กลุ่มเป้าหมาย : ชุมชนบ้านชำผักหนาม

ด้านสิ่งแวดล้อม

ปัญหา : ที่ตั้งของหมู่บ้านอยู่ติดกับภูเขาอยู่ในเขตอุทยาน

สาเหตุ : ขาดจิตสำนึกที่ดีในการรักษาสิ่งแวดล้อม

แนวทางแก้ไข :

กลุ่มเป้าหมาย : ชุมชนบ้านชำผักหนาม

ด้านการเมืองการปกครอง การบริหารชุมชนและการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน

ปัญหา : การเมืองสร้างความแตกแยกรัฐบาลและฝ่ายค้านมาสามสามัคคีกันได้
เลย

สาเหตุ : คนในชาติไม่รู้จักคำว่าประชาธิปไตย

แนวทางแก้ไข : คนในชุมชนยังมีความสามัคคีกันดีไม่เหมือนนักการเมือง

กลุ่มเป้าหมาย : ชุมชนบ้านชำผักหนาม

4.1.12 หมู่ที่ 12 หมู่บ้าน น้อยพรสวรรค์

ชื่อประธานกรรมการชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน) นายสมพิศ คำสิงห์

ที่อยู่ติดต่อ 697 บ้านน้อยพรสวรรค์ หมู่ที่ 12 ตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอุมแพ จังหวัดขอนแก่น

ข้อมูลทั่วไป

- พื้นที่ 1,767 ไร่ จำนวนประชากรตามทำเบียนราษฎร 815 คน คราวเรือน 186 หลังคาเรือน
- จำนวนประชากร ชาย 425 คน หญิง 380 คน ผู้สูงอายุ 72 คน
- อายุชุมชน 43 ปี
- ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชน

เดิมที่ขึ้นอยู่กับ หมู่ที่ 5 บ้านโนนชาติ ตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอุมแพ จังหวัดขอนแก่น

พอประชากรเพิ่มมากขึ้นจึงต้องแยกออกเป็นอีกหมู่หนึ่งก็คือบ้านน้อยพรสวรรค์ หมู่ที่ 12 ตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอุมแพ จังหวัดขอนแก่น

ศักยภาพชุมชน

- การประกอบอาชีพ

เกษตรกรรม	ทำไร่	20	ครัวเรือน
	ทำนา	50	ครัวเรือน

เลี้ยงสัตว์	35	ครัวเรือน
ประมง	3	ครัวเรือน
ค้าขาย	5	ครัวเรือน
บริการ	3	ครัวเรือน
รับจ้าง	170	ครัวเรือน
ทำงานราชการ	4	ครัวเรือน
ทำงานประจำเอกชนบริษัท/โรงงาน	17	ครัวเรือน
ไปประกอบอาชีพอื่น	34	ครัวเรือน

ผู้มีความรู้ / ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านต่างๆในชุมชน

- ด้านแพทย์แผนไทย – สมุนไพร / หมอพื้นบ้าน ได้แก่
 1. นางหนูชิต ปลายชัยภูมิ ที่อยู่ 585 ม.12 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด หมอนวด
 2. นางละมัย พรหมเวียง ที่อยู่ ม.12 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด หมอนวด
- ด้านผู้อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม / ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่
 1. นายอุ้น หาสอดส่อง ที่อยู่ 332 ม.12 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด อนุรักษ์ฯ
 2. นายบุญ สุวรรณสุชา ที่อยู่ 649 ม.12 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด อนุรักษ์ฯ
- ด้านงานฝีมือต่างๆ เช่น ช่างไม้ ช่างปั้น ช่างแกะ หัตถกรรม / จักรสาน ทอผ้า ได้แก่
 1. นายอำนาจ สีดาจร ที่อยู่ 312 ม.12 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ช่างไม้
 2. นายสมพงษ์ วงศ์คำคุณ ที่อยู่ 41 ม.12 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ช่างไม้
 3. นายสำลี ทุยเวียง ที่อยู่ 52 ม.12 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด จักรสาน
- ด้านผู้มีความรู้การเกษตร เช่น การเพาะปลูก ขยายพันธุ์ การปรับใช้เทคโนโลยี ได้แก่
 1. นางอรอนงค์ สว่างไสง ที่อยู่ 369 ม.12 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด เพาะปลูก
 2. นางอรุณี แก้วไฉน ที่อยู่ 432/2 ม.12 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด เพาะปลูก
 3. นายสำราญ ลาบุญ ที่อยู่ 656 ม.12 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ขยายพันธุ์
- ด้านผู้มีความรู้ด้านการถนอมอาหาร / การจัดทำอาหาร ได้แก่
 1. นางประนอม หมิ่นสีดา ที่อยู่ 369 ม.12 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ถนอมอาหาร
 2. นางอุดม นิคง ที่อยู่ 678 ม.12 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด จัดทำอาหาร
- ด้านผู้มีความรู้พิธีกรรมทางศาสนา / ขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่
 1. นายอุ้น หาสอดส่อง ที่อยู่ 332 ม.12 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ทางศาสนา
 2. นายบุญ สุวรรณสุชา ที่อยู่ 649 ม.12 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ทางศาสนา
- ด้านผู้มีความสามารถด้านการบริหารจัดการกลุ่ม / คน ได้แก่ (ผู้นำกลุ่ม)
 1. นายวินัย สว่างไสง ที่อยู่ 369 ม.12 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ผู้นำกลุ่ม
 2. นายทองไสย์ ทาแน่น ที่อยู่ 211 ม.12 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ผู้นำกลุ่มใช้น้ำ
 3. นายสมพิศ คำสิงห์ ที่อยู่ 697 ม.12 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ผู้บริหารหมู่บ้าน
- ผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษด้านอื่นๆ (ระบุ)
 1. นายสิงหา จำปานาด ที่อยู่ 710 ม.12 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ผู้พิการสายตา

กลุ่มในชุมชน (องค์กรเครือข่าย)

- กลุ่มออมทรัพย์ / สวัสดิการ / กองทุน 7 กลุ่ม ได้แก่
 1. เพาะกล้าไม้
 2. เงินล้าน
 3. สหกรณ์
 4. ผู้ใช้น้ำ
- กลุ่มอาชีพ 3 กลุ่ม ได้แก่
 1. ทำนา
 2. ทำไร่
 3. เพาะกล้าไม้
- กลุ่มอาสาสมัคร 2 กลุ่ม ได้แก่
 1. อาสาสมัครหมู่บ้าน อ.ช.
- กลุ่มเยาวชน 1 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทูบีนัมเบอร์วัน
- กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากร / สิ่งแวดล้อม 1 กลุ่ม ได้แก่
 1. กลุ่มนักเรียน

องค์กรในชุมชน

- โรงเรียน 1 แห่ง ได้แก่
- วัด / มัสยิด / โบสถ์แม่พระ 1 แห่ง ได้แก่
 1. วัดสามัคคีธรรม
- ตลาด 1 แห่ง ได้แก่
 1. ตลาดชุมชน
- สถานีวิทยุ / หอกระจายข่าว 1 แห่ง ได้แก่
 1. อยู่บ้านผู้ใหญ่บ้าน
- ศาลากลางหมู่บ้าน / ห้องสมุด / ศูนย์เรียนรู้ 1 แห่ง ได้แก่
 1. ศาลากลางบ้าน
- แหล่งท่องเที่ยว 2 แห่ง ได้แก่
 1. น้ำพุตปาลาน
 2. ถ้ำผาพวง
- ร้านค้า / ร้านอาหาร 5 แห่ง ได้แก่
 1. ร้านอาหารตามสั่ง 1 แห่ง
 2. ร้านค้า 1 แห่ง
- โทรศัพท์สาธารณะ 2 แห่ง ได้แก่

ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน

- ดิน ความสำคัญ : ที่ปลูกป่า ที่เลี้ยงสัตว์
- แหล่งน้ำความสำคัญ : มีประโยชน์ต่อคนและสัตว์
- ป่าชุมชน ความสำคัญ : อนุรักษ์ไว้เพื่อคนในชุมชน / พืชผักโดยธรรมชาติ
- สัตว์ป่า

- พี่ชพรรณ / สมุนไพโร
- พื้นที่ดินสาธารณะว่างเปล่า 1 แห่ง ได้แก่
 1. โคกสนามบิน การใช้ประโยชน์ ที่เลี้ยงสัตว์ พี่ชฝึกตามฤดูกาล

เศรษฐกิจ

- รายได้			
จากการเกษตร	ทำไร่	100,000	บาท / ปี
	ทำนา	750,000	บาท / ปี
	เลี้ยงสัตว์	175,000	บาท / ปี
	ประมง	10,000	บาท / ปี
	ค้าขาย	300,000	บาท / ปี
	บริการ	36,000	บาท / ปี
	รับจ้าง	2,224,000	บาท / ปี
	งานประจำ	396,000	บาท / ปี
	ลูกหลานส่งให้	1,680,000	บาท / ปี
	กำไรจากกลุ่มองค์กร	350,000	บาท / ปี
	อื่นๆ	2,567,000	บาท / ปี
- หนี้อื่น			
	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	350,000	บาท / ปี
	ธนาคารพาณิชย์	75,000	บาท / ปี
	สหกรณ์	330,000	บาท / ปี
	กลุ่มองค์กร	1,845,000	บาท / ปี
	หนี้นอกระบบ / นายทุน	240,000	บาท / ปี
	บริษัทธุรกิจด้านการเงิน	355,000	บาท / ปี
	อื่นๆ	565,000	บาท / ปี
- รายจ่าย			
	หมวดการผลิต	600,000	บาท / ปี
	หมวดอาหาร / ยารักษาโรค	930,000	บาท / ปี
	หมวดของใช้สิ้นเปลือง	407,500	บาท / ปี
	หมวดการศึกษา	216,000	บาท / ปี
	หมวดงานสังคม	669,600	บาท / ปี
	หมวดบันเทิง	446,400	บาท / ปี

สังคม

- องค์กรที่ให้การสนับสนุนการพัฒนาชุมชน ได้แก่
 - องค์กรบริหารส่วนตำบล
- จุดแข็งของชุมชน ได้แก่
 - ให้ความร่วมมือในทุกด้านกับองค์กรที่ให้การสนับสนุน

- จุดอ่อนของชุมชน ได้แก่ ประชากรไปใช้แรงงานต่างจังหวัด

- ปัญหาของชุมชน

ด้านสังคม และวัฒนธรรม

- ปัญหา : ด้านการศาสนาถดถอยลงมาก
สาเหตุ : ไม่มีผู้นำทางศาสนาที่เข้มแข็ง
แนวทางแก้ไข : อยากรมีผู้นำทางศาสนาที่เข้มแข็ง
กลุ่มเป้าหมาย : คนในชุมชน

ด้านสิ่งแวดล้อม

- ปัญหา : ทิ้งขยะไม่ถูกที่
สาเหตุ : ไม่มีที่ทิ้งขยะ
แนวทางแก้ไข : ออกประชาคมหมู่บ้านร่วมคิดหาทางแก้ไข
กลุ่มเป้าหมาย : คนในชุมชน
ปัญหา : ขาดแคลนแหล่งน้ำ
สาเหตุ : ไม่มีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่
แนวทางแก้ไข : ขอความสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ
กลุ่มเป้าหมาย : เกษตรกร

ด้านการเมืองการปกครอง การบริหารชุมชนและการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน

- ปัญหา : วัยรุ่นและเยาวชนในชุมชนมีปัญหาจากการดื่มสุรา
สาเหตุ : ดื่มสุรา
แนวทางแก้ไข : ให้เจ้าหน้าที่มาคอยดูแลบ้างและจัดกิจกรรมในพื้นที่
กลุ่มเป้าหมาย : กลุ่มเยาวชน

4.1.13 หมู่ที่ 13 หมู่บ้าน วังศักดิ์ดา

ชื่อประธานกรรมการชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน) นายประสิทธิ์ บุญหลง

ที่อยู่ติดต่อ 414 หมู่ที่ 13 บ้านวังศักดิ์ดา ต.นาหนองทุ่ม อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น

ระยะเวลาดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 31 มกราคม 2551 ถึง วันที่ 31 มกราคม 2556

ข้อมูลทั่วไป

- พื้นที่ 3 ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร 603 คน ครัวเรือน 122 หลังคาเรือน
- จำนวนประชากร ชาย 300 คน หญิง 302 คน ผู้สูงอายุ 45 คน เด็กเล็ก 42 คน
- อายุชุมชน 4 ปี
- ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชน

บ้านวังศักดิ์ดา หมู่ที่ 13 ต.นาหนองทุ่ม อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น แยกออกมาจากบ้านวังยาวใหญ่ หมู่ที่ 4 ต.นาหนองทุ่ม อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น เมื่อปี พ.ศ. 2539 อยู่ห่างจากตัวอำเภอชุมแพ 27 กิโลเมตร คำว่าวังศักดิ์มาจากชื่อของนายบุตรดา โห่งบั้ง ซึ่งได้ย้ายเข้ามาอยู่บ้านวังยาวใหญ่ หมู่ที่ 4 ตั้งแต่แรกเริ่มและอยู่ในนามคุ้มโรงไม้ (บ้านวังศักดิ์ดาในปัจจุบัน) เมื่อแยกหมู่บ้าน จึงได้นำชื่อของนายบุตรดา โห่งบั้ง มาตั้งชื่อหมู่บ้านใหม่ ในนามชื่อ “บ้านวังศักดิ์ดา”

- อาณาเขต หมู่บ้านบ้านวังคักติดกับหมู่บ้านต่าง ๆ ดังนี้
ทิศเหนือติดกับเขตอุทยานแห่งชาติภูผาม่าน
ทิศใต้ติดกับบ้านวังยาวใหญ่ หมู่ที่ 4 ต.นาหนองทุ่ม อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น
ทิศตะวันออกติดกับบ้านสระแก้ว หมู่ที่ 10 ต.นาหนองทุ่ม อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น
ทิศตะวันตกติดกับบ้านวังยาวน้อย หมู่ที่ 7 ต.นาหนองทุ่ม อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น

ศักยภาพชุมชน

- การประกอบอาชีพ			
เกษตรกรรม	ทำไร่	111	ครัวเรือน
	ทำนา	111	ครัวเรือน
	ทำสวน	6	ครัวเรือน
	เลี้ยงสัตว์	6	ครัวเรือน
	ค้าขาย	3	ครัวเรือน
	บริการ	1	ครัวเรือน
	รับจ้าง	11	ครัวเรือน
	ทำงานราชการ	2	ครัวเรือน
	ทำงานประจำเอกชนบริษัท/โรงงาน	27	ครัวเรือน
	ไปประกอบอาชีพอื่น	1	ครัวเรือน
	อื่น (อาชีพโรงงานอุตสาหกรรม)		

ผู้มีความรู้ / ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านต่างๆในชุมชน

- ด้านแพทย์แผนไทย – สมุนไพร / หมอพื้นบ้าน ได้แก่
 1. นายเรือง กาฬเพชร ที่อยู่ 406 ม.13 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด หมอสูตรขวัญ
 2. นางบุญชิตา พันสนธิ ที่อยู่ 100 ม.13 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด นวดแผนไทย
 3. นายเที่ยง เพี้ยชัย ที่อยู่ 49 ม.13 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด หมอลำ
- ด้านผู้นุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม / ประเพณีท้องถิ่น ได้แก่
 1. นางสุจิตรา เรืองฤทธิ์ ที่อยู่ 77 ม.13 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด หมอลำ
 2. นางจันทร์ โหน่งบึง ที่อยู่ 62 ม.13 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ทายิกกาวัต
 3. นายบงอร ตรีศาสตร์ ที่อยู่ 473 ม.13 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ช่างบั้งไฟ
- ด้านงานฝีมือต่างๆ เช่น ช่างไม้ ช่างปั้น ช่างแกะ หัตถกรรม / จักสาน ทอผ้า ได้แก่
 1. นายบุญเพ็ง หล้าบ้านโพน ที่อยู่ 404 ม.13 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ช่างจักสาน
 2. นายเชียน พิมพ์ดี ที่อยู่ 36 ม.13 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ช่างไฟฟ้า
 3. นายเสน ใจดำ ที่อยู่ 45 ม.13 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ช่างปูน
- ด้านผู้มีความรู้การเกษตร เช่น การเพาะปลูก ขยายพันธุ์ การปรับใช้เทคโนโลยี ได้แก่
 1. นายกุหลาบ น้อยทา ที่อยู่ 431 ม.13 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด เพาะปลูกขยายพันธุ์พืช
 2. นายประชม สิมมาหลวง ที่อยู่ 389/1 ม.13 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด เพาะปลูก

ขยายพันธุ์พืช

3. นายสงวน ดวงนามล ที่อยู่ 445 ม.13 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด เพาะปลูก ขยายพันธุ์พืช

- ด้านผู้มีความรู้ด้านการถนอมอาหาร / การจัดทำอาหาร ได้แก่
 1. นางทอม บุญหลง ที่อยู่ 414 ม.13 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ทำอาหาร
 2. นางสุดใจ สุดนางาม ที่อยู่ 140 ม.13 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ทำอาหาร
 3. นางคำพาย โสภา ที่อยู่ 473 ม.13 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด ทำอาหาร
- ด้านผู้มีความรู้พิธีกรรมทางศาสนา / ขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่
 1. นายเรือง กภาพเพชร ที่อยู่ ม.13 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด หมอสูตรขวัญ
 2. นางจันทร์ โหน่งบั้ง ที่อยู่ 62 ม.13 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด อารธนาศีลทุกชนิด
 3. นางบุญมา ละเหลา ที่อยู่ 142 ม.13 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด อารธนาศีลทุกชนิด
- ด้านผู้มีความสามารถด้านการบริหารจัดการกลุ่ม / คน ได้แก่ (ผู้นำกลุ่ม)
 1. นายดวงเด่น คำโม ที่อยู่ 205/1 ม.13 ต.นาหนองทุ่ม รายละเอียด กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า

กลุ่มในชุมชน (องค์กรเครือข่าย)

- กลุ่มออมทรัพย์ / สวัสดิการ / กองทุน 2 กลุ่ม ได้แก่
 1. กลุ่มกองทุนเงินล้าน ,
 2. กองทุนปุ๋ย
- กลุ่มอาสาสมัคร 1 กลุ่ม ได้แก่
 1. อสม. (อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน)
- กลุ่มเยาวชน 1 กลุ่ม ได้แก่
 1. กลุ่มกีฬาต้านยาเสพติด
- สถานีวิทยุ / หอกระจายข่าว 1 แห่ง ได้แก่
 1. หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน
- สนามกีฬา 2 แห่ง ได้แก่
 1. ศูนย์การเรียนรู้บ้านวังศักดา
 2. ศาลากลางบ้าน
- โรงงานอุตสาหกรรม 1 แห่ง ได้แก่
 1. โรงไม้ศรีบุรี
- ร้านค้า / ร้านอาหาร 3 แห่ง ได้แก่
 1. ร้านขายของชำนางอุ้น พันสนิท
 2. ร้านขายของชำ นางรัตนา สีสิทธิ์
 3. ร้านขายของชำนายกนิษฐ์ รถมามแห

เศรษฐกิจ

- รายได้

จากการเกษตร	ทำไร่	826,000	บาท / ปี
	ทำนา	972,000	บาท / ปี
	ทำสวน	300,000	บาท / ปี

	เลี้ยงสัตว์	200,000	บาท / ปี
	ค้าขาย	150,000	บาท / ปี
	รับจ้าง	924,000	บาท / ปี
	งานประจำ	927,000	บาท / ปี
	ลูกหลานส่งให้	100,000	บาท / ปี
-	หนี้อื่น		
	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	2,100,000	บาท / ปี
	ธนาคารพาณิชย์	200,000	บาท / ปี
	สหกรณ์	200,000	บาท / ปี
	หนี้นอกระบบ / นายทุน	1,000,000	บาท / ปี
	บริษัทธุรกิจด้านการเงิน	1,000,000	บาท / ปี
-	รายจ่าย		
	หมวดการผลิต	40,000	บาท / ปี
	หมวดอาหาร / ยารักษาโรค	4,320,000	บาท / ปี
	หมวดของใช้สิ้นเปลือง	50,000	บาท / ปี
	หมวดการศึกษา	2,160,000	บาท / ปี
	หมวดงานสังคม	20,000	บาท / ปี
	หมวดบันเทิง	50,000	บาท / ปี

สังคม

- องค์การที่ให้การสนับสนุนการพัฒนาชุมชน ได้แก่
 1. พัฒนาอำเภอชุมแพ เรื่อง กองทุนเงินล้าน, โครงการ SML, อยู่ดีมีสุข
 2. องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม เรื่อง การกีฬา, แหล่งน้ำ, ถนนหมู่บ้าน, การเกษตร

- จุดแข็งของชุมชน ได้แก่
 - ความสามัคคีในชุมชน
- จุดอ่อนของชุมชน ได้แก่
 - ขาดแหล่งน้ำในการทำการเกษตร

- ปัญหาของชุมชน

ด้านเศรษฐกิจ

- ปัญหา : ขาดแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
 สาเหตุ : ไม่มีที่กักเก็บน้ำคลองส่งน้ำ
 แนวทางแก้ไข : การมีบ่อบาดาล อ่างกักเก็บน้ำ คลองส่งน้ำหรือท่อส่งน้ำ
 กลุ่มเป้าหมาย : กลุ่มเกษตรกร

ด้านสังคม และวัฒนธรรม

- ปัญหา : การดื่มสุราและยาเสพติด
 สาเหตุ : เพราะมีอาหารติดไม้ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว
 แนวทางแก้ไข : ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของสุราและยาเสพติด

- กลุ่มเป้าหมาย : เยาวชน
ด้านสิ่งแวดล้อม
 ปัญหา : ขยะของชุมชน
 สาเหตุ : ไม่มีที่เก็บขยะ
 แนวทางแก้ไข : ให้มีภาชนะรองรับขยะและรถขยะ
 กลุ่มเป้าหมาย : คนในชุมชน

4.2 การจัดการประชุมระดมสมองเชิงสร้างสรรค์ (A-I-C : Appreciation Influence Control) เพื่อหาแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน

สถานที่จัดประชุม : ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมหม่ม จังหวัดขอนแก่น

ผู้มาประชุม/ผู้ให้ข้อมูล

1. นายจรูญ เจริญ	ที่อยู่ 13 ม.11 ต.นาหนองทุ่ม อ.อุมหม่ม จ.ขอนแก่น
2. นายคำแปล พรหมเย็น	ที่อยู่ 4 ม.11 ต.นาหนองทุ่ม อ.อุมหม่ม จ.ขอนแก่น
3. นายบานเย็น รุ่งแจ้ง	ที่อยู่ 5 ม.11 ต.นาหนองทุ่ม อ.อุมหม่ม จ.ขอนแก่น
4. นายสวิง เพ็ชชายน	ที่อยู่ 467 ม.11 ต.นาหนองทุ่ม อ.อุมหม่ม จ.ขอนแก่น
5. นายก่อเกียรติ จันทวงษ์	ที่อยู่ 16 ม.11 ต.นาหนองทุ่ม อ.อุมหม่ม จ.ขอนแก่น
6. นายประสงค์ วรรณไว	ที่อยู่ 451 ม.11 ต.นาหนองทุ่ม อ.อุมหม่ม จ.ขอนแก่น
7. นายเพ็ญ ฝ่ายพรหม	ที่อยู่ 24 ม.11 ต.นาหนองทุ่ม อ.อุมหม่ม จ.ขอนแก่น
8. นายเสถียร บังจาร์	ที่อยู่ 15 ม.11 ต.นาหนองทุ่ม อ.อุมหม่ม จ.ขอนแก่น
9. นายแสงทอง สุวรรณภาพ	ที่อยู่ อบต.นาหนองทุ่ม อ.อุมหม่ม จ.ขอนแก่น
10. นายจรัส ดาวสวย	ที่อยู่ สนง.เกษตรอำเภอูมหม่ม จ.ขอนแก่น
11. นายจรินทร์ ทองพิทักษ์กุล	ที่อยู่ อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน
12. นายจิระศักดิ์ ทูลพุทธา	ที่อยู่ อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน
13. นายสงกรานต์ พุทธวงษ์	ที่อยู่ 45 ม.8 ต.นาหนองทุ่ม อ.อุมหม่ม จ.ขอนแก่น
14. นางสมจิตต์ มะสันเที้ย	ที่อยู่ อบต.นาหนองทุ่ม อ.อุมหม่ม จ.ขอนแก่น

4.4 ผลจากการวิเคราะห์หาปัญหาและอุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย และโอกาส ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมหม่ม จังหวัดขอนแก่น

จุดเด่น

- 1) มีธรรมชาติที่งดงาม
- 2) ชาวบ้านในองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่มให้ความร่วมมือในระดับสูง
- 3) ทรัพยากรธรรมชาติ เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จุดด้อย

- 1) ขาดความรู้ทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จะพัฒนาชุมชน
- 2) เส้นทางคมนาคมบางเส้นทางมีการสัญจรที่ลำบาก และอันตราย
- 3) ขาดความรู้ด้านการจัดการการท่องเที่ยว

โอกาส

- 1) เกิดการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นของคนในชุมชน
- 2) เกิดวิถีการดำเนินชีวิตด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ของคนในชุมชน ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
- 3) เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวสูงขึ้น

ปัญหาและอุปสรรค

- 1) ในการดำเนินการท่องเที่ยวในองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่มจะต้องได้รับความเห็นชอบจากอุทยานแห่งชาติ
- 2) มีกฎระเบียบที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

4.5 การกำหนดยุทธศาสตร์ ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

- 1) กำหนดความร่วมมือของคนในชุมชนและหน่วยงานภายในชุมชนที่เกี่ยวข้อง เช่น ชุมชน โรงเรียน วัด องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น
- 2) ปลุกจิตสำนึกให้คนในชุมชนได้ตระหนักรู้จักรัก และหวงแหนศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
- 3) จัดให้มีประเพณีประจำของท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ เพื่อเป็นส่วนในการถ่ายทอดศิลปะ วัฒนธรรมให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ และสืบต่อไป

4.3 ผลการศึกษาศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาคุณลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน พบว่า มีจำนวนเพศหญิง 54 คน คิดเป็นร้อยละ 54 มีเพศชาย 46 คน คิดเป็นร้อยละ 46 ช่วงอายุระหว่าง 12-18 ปี 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10 อายุระหว่าง 19-24 ปี 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12 อายุระหว่าง 25-40 ปี 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12 อายุระหว่าง 41-50 ปี 29 คน คิดเป็นร้อยละ 12 อายุระหว่าง 51-60 ปี 26 คน คิดเป็นร้อยละ 26 อายุมากกว่า 60 ปี 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11 มีสถานะภาพเป็นคนโสด 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22 มีสถานะภาพการสมรส 56 คน คิดเป็นร้อยละ 56 พบว่ามีการหม้าย หย่า 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี 100 คน คิดเป็นร้อยละ 100 อาชีพปัจจุบันทำนา 47 คน คิดเป็นร้อยละ 47 ทำสวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และอื่นๆ ระบุรับจ้าง 23 คน คิดเป็นร้อยละ 23 มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่มในปัจจุบัน พบว่าเป็นอาสาสมัคร 25 คน คิดเป็นร้อยละ 25 เป็นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในชุมชน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22 เป็นชาวบ้านอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม 31 คน คิดเป็นร้อยละ 31 และอื่น ๆ ระบุ เป็นนักเรียน นักศึกษา 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22 กลุ่มตัวอย่างองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น เก็บรวบรวมข้อมูล โดยตอบแบบสอบถาม การศึกษาศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน มีรายละเอียดวิธีการขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา รายละเอียดดังในตารางที่ 1 ดังนี้

จากชุมชนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม การศึกษาศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองพุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีรายละเอียดวิธีการขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา ดังนี้

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน

สถานภาพ	ค่า	
	จำนวน/คน	ร้อยละ.
1. เพศ		
ชาย	46	46
หญิง	54	54
2. อายุ		
12-18	10	10
19-24	12	12
25-40	12	12
41-50	29	29
51-60	26	26
มากกว่า 61 ปี	11	11
3.สถานภาพสมรส		
โสด	22	22
สมรส	56	56
หม้าย,หย่า	22	22
4.ระดับการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	100	100
5. อาชีพปัจจุบันเป็น		
ทำนา	47	47
6. หน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองพุ่มในปัจจุบัน		
1. อาสาสมัคร	25	25
2.เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในชุมชน	22	22
3. อยู่หมู่บ้านชุมชนหนองจาน	31	31
4.อื่นๆ(ระบุ) ..เป็นนักเรียนนักศึกษา..	22	22

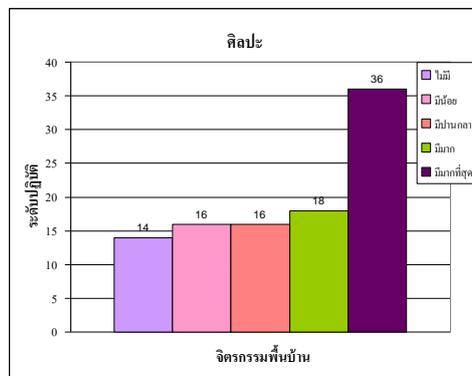
สรุปส่วนที่ 1

- 1) แบ่งตามเพศพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 54 คน คิดเป็นร้อยละ 54% และชาย 46 คน คิดเป็นร้อยละ 46%
- 2) จำแนกตามอายุพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี 29 คน คิดเป็นร้อยละ 29

- อายุระหว่าง 51-60 ปี 26 คน คิดเป็นร้อยละ 26 อายุระหว่าง 19-24 ปี 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12 และอายุระหว่าง 25-40 ปี 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12
- 3) จำแนกตามสถานภาพ แบ่งได้เป็นสถานภาพโสด 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22 มีสถานภาพการสมรส 56 คน คิดเป็นร้อยละ 56 และมีการหม้าย หย่า 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22
 - 4) จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่ามีการศึกษามากกว่าปริญญาตรี 100 คน คิดเป็นร้อยละ 100
 - 5) จำแนกตามอาชีพปัจจุบันพบว่าปัจจุบันมีอาชีพทำนา 47 คน คิดเป็นร้อยละ 47 มีอาชีพทำสวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30 มีอาชีพอื่นๆ ระบุเป็นนักเรียน นักศึกษา 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22
 - 6) จำแนกตามหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม ในปัจจุบัน (ตอบเพียงข้อเดียว) พบว่าเป็นคนอาศัยอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม 35 คน คิดเป็นร้อยละ 35 เป็นอาสาสมัคร 25 คน คิดเป็นร้อยละ 25 เป็นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในชุมชน มี 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22 และอื่น ๆ ระบุเป็นนักเรียน นักศึกษา 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22

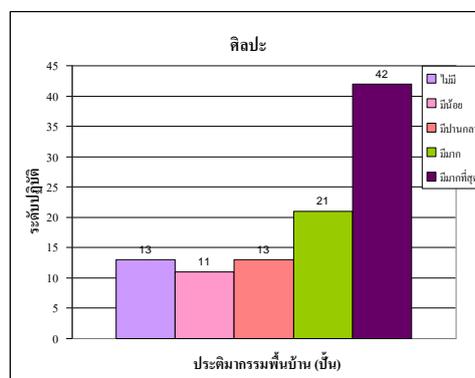
ส่วนที่ 2 คุณลักษณะด้านศิลปะที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาศิลปะ ในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน

รูปที่ 1 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทงานศิลปะด้านจิตรกรรมพื้นบ้าน

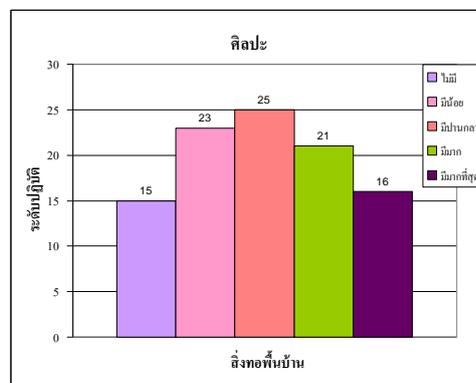
รูปที่ 1 แสดงถึงระดับการปฏิบัติศิลปะท้องถิ่นด้านจิตรกรรมพื้นบ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 36 ระดับมีมากเป็นร้อยละ 18 ระดับมีปานกลางและมีน้อยคิดเป็นร้อยละ 16 และระดับไม่มีคิดเป็นร้อยละ 14 ตามลำดับ

รูปที่ 2 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทงานศิลปะด้านประติมากรรมพื้นบ้าน

รูปที่ 2 แสดงถึงระดับการปฏิบัติศิลปะท้องถิ่นด้านประติมากรรมพื้นบ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองพุ่ม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น มีระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 42 ระดับมีมากคิดเป็นร้อยละ 21 ระดับไม่มีคิดเป็นร้อยละ 3 ระดับมีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 13 และระดับมีน้อยคิดเป็นร้อยละ 11 ตามลำดับ

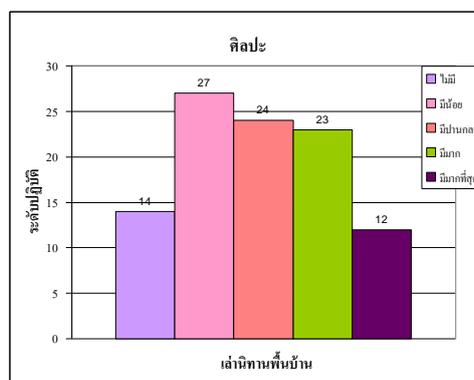
รูปที่ 3 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทงานศิลปะด้านสิ่งทอพื้นบ้าน

รูปที่ 3 แสดงถึง

ระดับการปฏิบัติศิลปะท้องถิ่นด้านสิ่งทอพื้นบ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองพุ่ม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น ระดับมีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 25 ระดับมีน้อยคิดเป็นร้อยละ 23 ระดับมีมากคิดเป็นร้อยละ 21 ระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 16 และระดับไม่มีคิดเป็นร้อยละ 15 ตามลำดับ

รูปที่ 4 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทงานศิลปะด้านเล่นีทานพื้นบ้าน

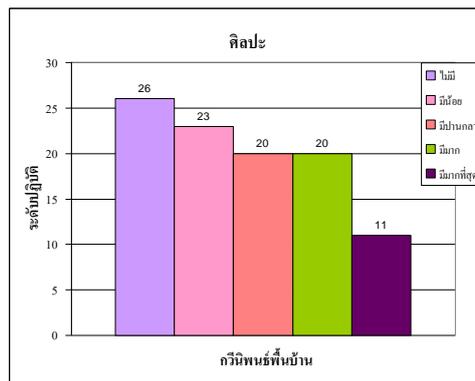

รูปที่ 4 แสดงถึง

ระดับการปฏิบัติศิลปะท้องถิ่น

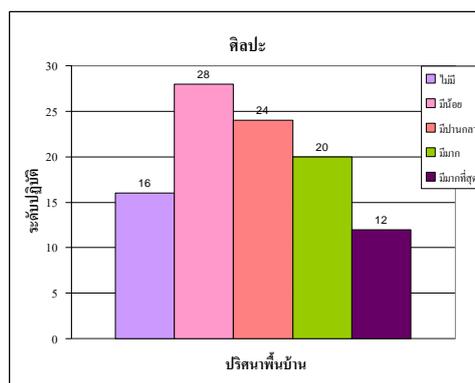
ด้านเล่านิทานพื้นบ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีระดับมีน้อยคิดเป็นร้อยละ 27 ระดับมีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 24 ระดับมีมากคิดเป็นร้อยละ 23 ระดับไม่มีคิดเป็นร้อยละ 14 และระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 12 ตามลำดับ

รูปที่ 5 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทงานศิลปะกวีนิพนธ์พื้นบ้าน

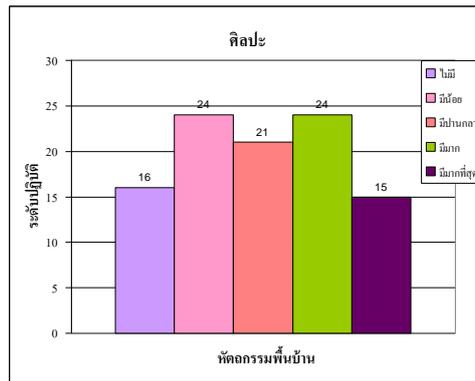
รูปที่ 5 แสดงถึงระดับการปฏิบัติศิลปะท้องถิ่นด้านกวีนิพนธ์พื้นบ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีระดับไม่มีคิดเป็นร้อยละ 26 ระดับมีน้อยคิดเป็นร้อยละ 23 ระดับมีปานกลางและระดับมีมากคิดเป็นร้อยละ 20 และระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 11 ตามลำดับ

รูปที่ 6 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทงานศิลปะปริศนาพื้นบ้าน

รูปที่ 6 แสดงถึงระดับการปฏิบัติศิลปะท้องถิ่นด้านปริศนาพื้นบ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีระดับมีน้อยคิดเป็นร้อยละ 28 ระดับมีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 24 ระดับมีมากคิดเป็นร้อยละ 20 ระดับไม่มีคิดเป็นร้อยละ 16 และระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 12 ตามลำดับ

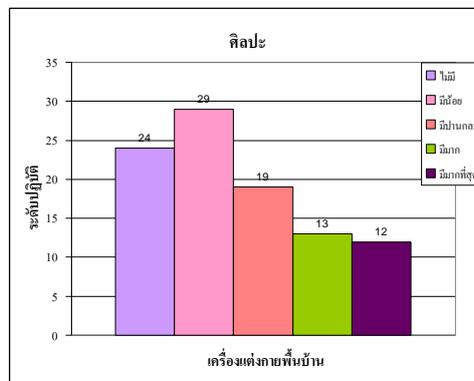
รูปที่ 7 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทงานศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน

รูปที่ 7 แสดง
ด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองพุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ มีระดับมี
น้อยและมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 24 ระดับมีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 21 ระดับมีไม่มีและระดับมีมากที่สุดคิด
เป็นร้อยละ 16 ตามลำดับ

ถึงระดับการปฏิบัติศิลปะท้องถิ่น

รูปที่ 8 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทงานศิลปะเครื่องแต่งกาย
พื้นบ้าน

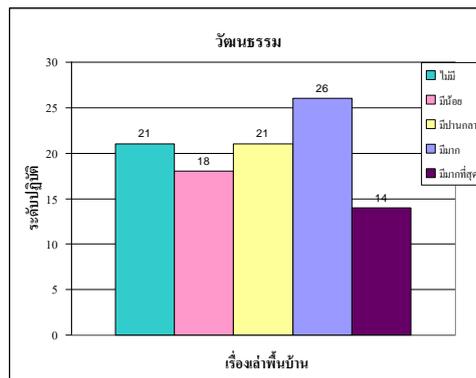
รูปที่ 8 แสดงถึง
ด้านเครื่องแต่งกายพื้นบ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองพุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ มี
ระดับมีน้อยคิดเป็นร้อยละ 29 ระดับไม่มีคิดเป็นร้อยละ 24 ระดับมีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 19 ระดับมีมาก
คิดเป็นร้อยละ 13 และระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 12 ตามลำดับ

ระดับการปฏิบัติศิลปะท้องถิ่น

ผลสำรวจ จากแบบสอบถามด้านศิลปะให้น้ำหนักมากน้อยดังนี้คือ ชุมชนส่วนมากให้ความสำคัญ
คิดเห็นระดับมีมากที่สุด ได้แก่ จิตรกรรมพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 36 และด้านประติมากรรมพื้นบ้าน (ปั้น)
คิดเป็นร้อยละ 42 ระดับมีปานกลางคือ สิ่งทอพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 25 ระดับมีน้อย ได้แก่ เล่านิทาน
พื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 27 ปริศนาพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 28 หัตถกรรมพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 24 และ
เครื่องแต่งกายพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 29 ระดับไม่มีคือ กวีนิพนธ์พื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 26 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 คุณลักษณะ ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่ตอบสนองสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาวัฒนธรรม ในท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน

รูปที่ 9 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทงานวัฒนธรรมพื้นบ้านเรื่องเล่าพื้นบ้าน

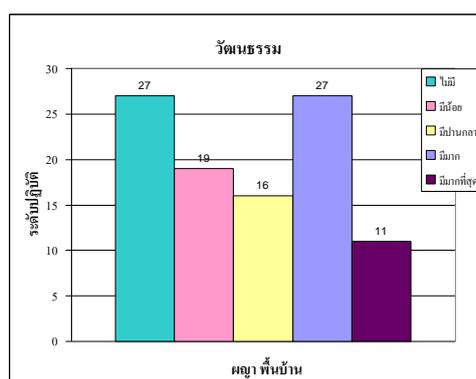

รูปที่ 9 แสดงถึง

ระดับการปฏิบัติด้านวัฒนธรรม

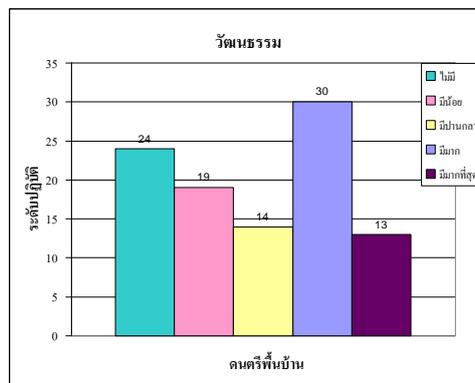
ท้องถิ่นเรื่องเล่าพื้นบ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำปาง จังหวัดขอนแก่น มีระดับมีมากคิดเป็นร้อยละ 26 ระดับมีปานกลางและระดับไม่มีคิดเป็นร้อยละ 21 ระดับมีน้อยคิดเป็นร้อยละ 18 และระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 14 ตามลำดับ

รูปที่ 10 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทงานวัฒนธรรมพื้นบ้านเพลง ผญาพื้นบ้าน

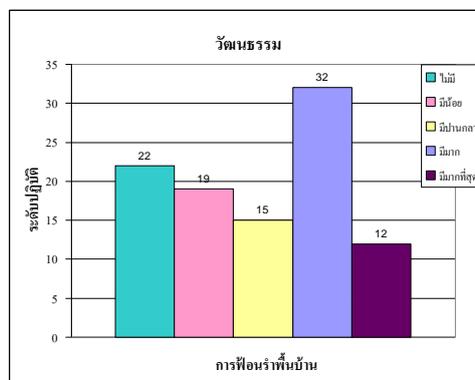
รูปที่ 10 แสดงถึงระดับการปฏิบัติด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านเพลง ผญาพื้นบ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีระดับไม่มีและระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 27 ระดับมีน้อยครั้งคิดเป็นร้อยละ 19 ระดับมีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 16 และระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 11 ตามลำดับ

รูปที่ 11 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทงานวัฒนธรรมพื้นบ้าน เรื่องดนตรีพื้นบ้าน

รูปที่ 11 แสดงถึงระดับการปฏิบัติด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านดนตรีพื้นบ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 30 ระดับไม่มีคิดเป็นร้อยละ 24 ระดับมีน้อยเป็นร้อยละ 19 ระดับมีปานกลางเป็นร้อยละ 14 ระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 13 ตามลำดับ

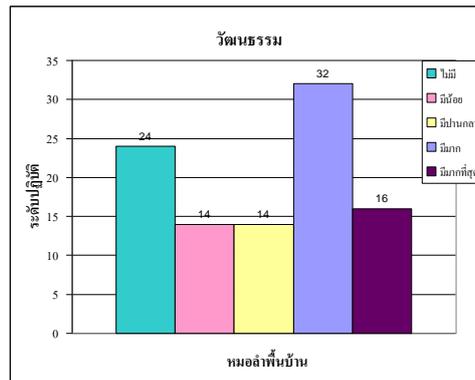
รูปที่ 12 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทงานวัฒนธรรมพื้นบ้าน เรื่องการฟ้อนรำพื้นบ้าน

รูปที่ 12 แสดงถึงระดับการปฏิบัติด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการฟ้อนรำพื้นบ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 32 ระดับไม่มี

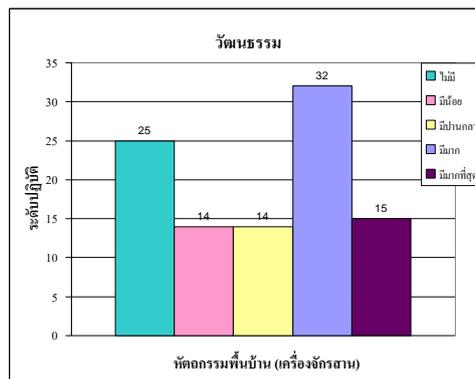
คิดเป็นร้อยละ 22 ระดับมีน้อยคิดเป็นร้อยละ 19 ระดับมีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 15 ระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 12ตามลำดับ

รูปที่ 13 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทงานวัฒนธรรมพื้นบ้านเรื่องหมอลำพื้นบ้าน

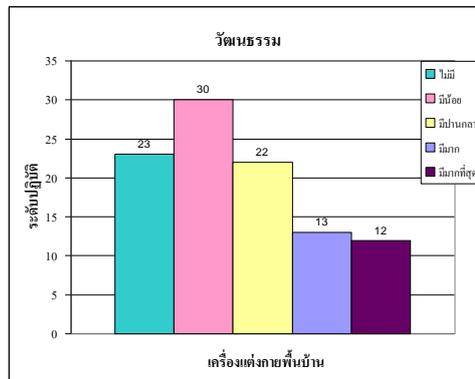
รูปที่ 13 แสดง ถึงระดับการปฏิบัติด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านหมอลำพื้นบ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น มีระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 32 ระดับไม่มีคิดเป็นร้อยละ 24 ระดับมีมากที่สุดเป็นร้อยละ 16 ระดับมีน้อยและระดับมีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 14 ตามลำดับ

รูปที่ 14 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทงานวัฒนธรรมพื้นบ้านเรื่องหัตถกรรมพื้นบ้าน (เครื่องจักรสาน)

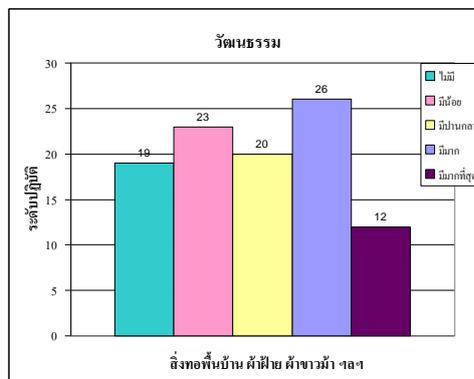
รูปที่ 14 แสดง ถึงระดับการปฏิบัติด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านการฟ้อนรำพื้นบ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น มีระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 32 ระดับไม่มีคิดเป็นร้อยละ 25 ระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 15 และระดับมีน้อยและระดับมีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 14 ตามลำดับ

รูปที่ 15 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทงานวัฒนธรรมพื้นบ้านเรื่องเครื่องแต่งกายพื้นบ้าน

รูปที่ 15 แสดงถึงระดับการปฏิบัติด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเรื่องเครื่องแต่งกายพื้นบ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีระดับมีน้อยคิดเป็นร้อยละ 30 ระดับไม่มีคิดเป็นร้อยละ 23 ระดับมีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 22 ระดับมีมากคิดเป็นร้อยละ 13 และระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 12 ตามลำดับ

รูปที่ 16 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทงานวัฒนธรรมพื้นบ้านเรื่องสิ่งทอพื้นบ้าน ผ้าฝ้าย ผ้าขาวม้า ฯลฯ

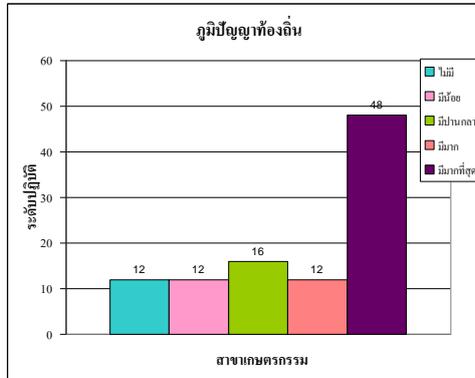

รูปที่ 16 แสดงถึงระดับการปฏิบัติด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นเรื่องสิ่งทอพื้นบ้าน ผ้าฝ้าย ผ้าขาวม้า ฯลฯ ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีระดับมีมากคิดเป็นร้อยละ 26 ระดับมีน้อยคิดเป็นร้อยละ 23 ระดับมีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 20 ระดับไม่มีเป็นร้อยละ 19 และระดับมีน้อยคิดเป็นร้อยละ 12 ตามลำดับ

ผลสำรวจ จากแบบสอบถามด้านวัฒนธรรมให้น้ำหนักมากน้อยดังนี้คือ ชุมชนส่วนมากให้ความสำคัญเห็นระดับมีมากได้แก่ เรื่องเล่าพื้นบ้านคิดเป็นร้อยละ 26 ผญา พื้นบ้านคิดเป็นร้อยละ 27 ดนตรีพื้นบ้านคิดเป็นร้อยละ 30 การฟ้อนรำพื้นบ้านคิดเป็นร้อยละ 32 หมอลำพื้นบ้านคิดเป็นร้อยละ 32 หัตถกรรมพื้นบ้าน (เครื่องจักรสาน)คิดเป็นร้อยละ 32 สิ่งทอพื้นบ้าน ผ้าฝ้าย ผ้าขาวม้า ฯลฯคิดเป็นร้อยละ 26 ระดับมีน้อยคือ เครื่องแต่งกายพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 30 ตามลำดับ

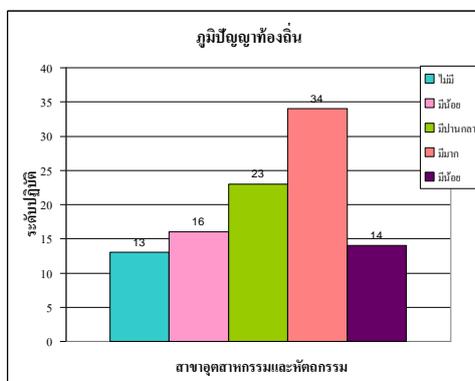
ส่วนที่ 4 คุณลักษณะ ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ตอบสนองสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน

รูปที่ 17 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทสาขาเกษตรกรรม

รูปที่ 17 แสดง ถึงระดับการปฏิบัติด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นประเภทสาขาเกษตรกรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น มีระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 48 ระดับมีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 16 ระดับมีมาก ระดับมีน้อยและระดับไม่มีคิดเป็นร้อยละ 12 ตามลำดับ

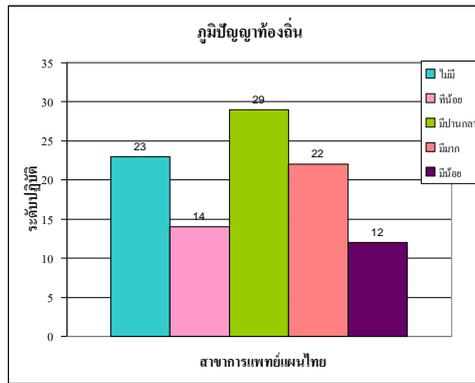
รูปที่ 18 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทสาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

รูปที่ 18 แสดง ถึงระดับการปฏิบัติด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นประเภทสาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

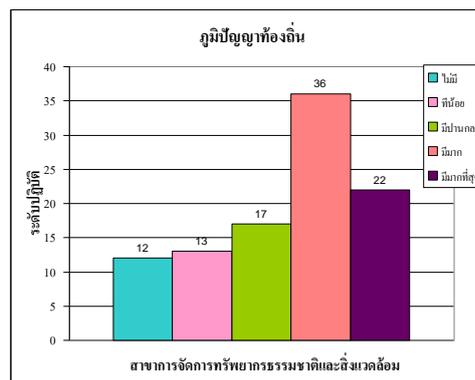
ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 34 ระดับมีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 23 ระดับมีน้อยคิดเป็นร้อยละ 16 ระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 14 และระดับไม่มีคิดเป็นร้อยละ 13 ตามลำดับ

รูปที่ 19 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทสาขาการแพทย์แผนไทย

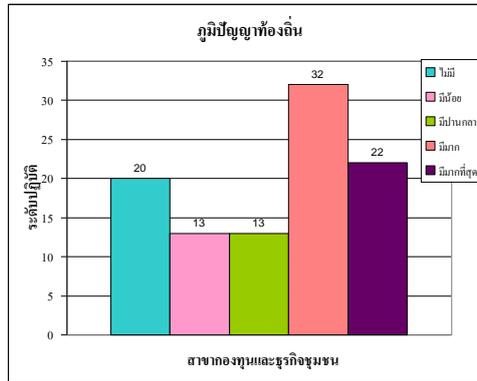
รูปที่ 19 แสดงถึงระดับการปฏิบัติด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นประเภทสาขาการแพทย์แผนไทย ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีระดับมีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 29 ระดับไม่มีคิดเป็นร้อยละ 23 ระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 22 ระดับมีน้อยคิดเป็นร้อยละ 14 และระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 12 ตามลำดับ

รูปที่ 20 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รูปที่ 20 แสดงถึงระดับการปฏิบัติด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นสาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 36 ระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 22 ระดับมีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 17 ระดับมีน้อยคิดเป็นร้อยละ 13 และระดับไม่มีคิดเป็นร้อยละ 12 ตามลำดับ

รูปที่ 21 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขากองทุนและธุรกิจชุมชน

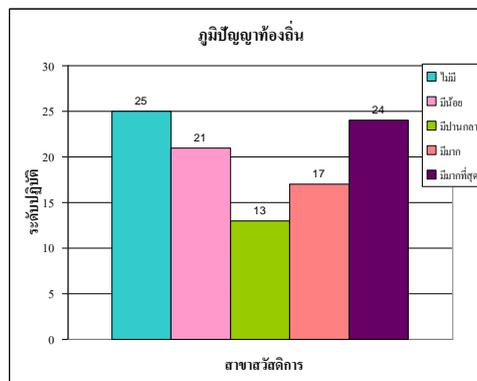

รูปที่ 21 แสดง

ถึงระดับการปฏิบัติด้าน

วัฒนธรรมท้องถิ่นสาขากองทุนและธุรกิจชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมหม่ม จังหวัดขอนแก่น มีระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 32 ระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 22 ระดับไม่มีคิดเป็นร้อยละ 20 ระดับมีน้อยและมีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 13 ตามลำดับ

รูปที่ 22 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขาสวัสดิการ

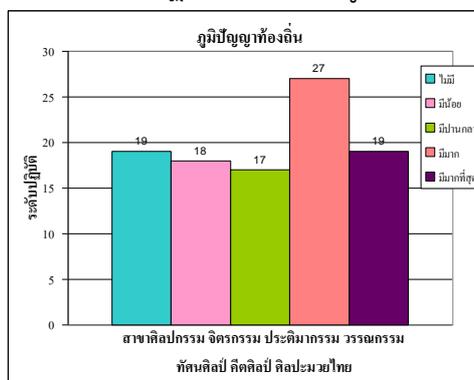

รูปที่ 22 แสดง

ถึงระดับการปฏิบัติด้าน

วัฒนธรรมท้องถิ่นประเภทสาขาสวัสดิการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมหม่ม จังหวัดขอนแก่น มีระดับไม่มีคิดเป็นร้อยละ 25 ระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 24 ระดับมีน้อยคิดเป็นร้อยละ 21 ระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 17 และระดับมีปานกลางเป็นคิดเป็นร้อยละ 13 ตามลำดับ

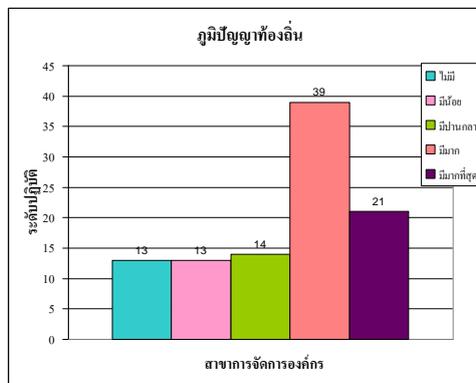
รูปที่ 23 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขาศิลปกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ ศิลปะมวยไทย เป็นต้น

ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ ศิลปะมวยไทย

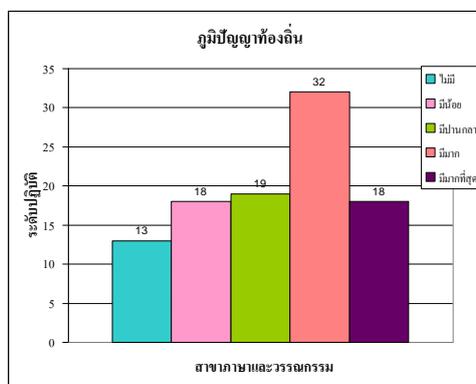
รูปที่ 23 แสดงถึงระดับการปฏิบัติด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นสาขาศิลปกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทักษะศิลป์ คีตศิลป์ ศิลปะมวยไทย เป็นต้น ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 27 ระดับไม่มีและมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 19 ระดับมีน้อยคิดเป็นร้อยละ 18 ระดับมีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 17 ตามลำดับ

รูปที่ 24 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขาการจัดการองค์กร

รูปที่ 24 แสดง ถึงระดับการปฏิบัติด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นประเภทสาขาการจัดการองค์กร ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 39 ระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 21 ระดับมีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 14 และระดับไม่มีและมีน้อยคิดเป็นร้อยละ 13 ตามลำดับ

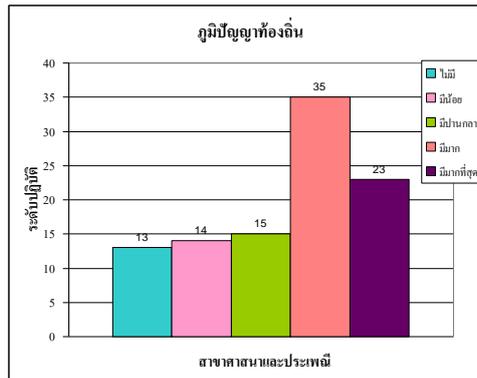
รูปที่ 25 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขาภาษาและวรรณกรรม

รูปที่ 25 แสดง ถึงระดับการปฏิบัติด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นสาขาภาษาและวรรณกรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ

จังหวัดขอนแก่น มีระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 32 ระดับมีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 19 ระดับมีน้อยและระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 18 ระดับไม่มีคิดเป็นร้อยละ 13 และระดับไม่มี ตามลำดับ

รูปที่ 26 แสดงช่วงระดับการปฏิบัติของการมีภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขาศาสนาและประเพณี

รูปที่ 26 แสดง

ถึงระดับการปฏิบัติด้าน

วัฒนธรรมท้องถิ่นสาขาศาสนาและประเพณี ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 35 ระดับมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 23 ระดับมีปานกลางคิดเป็นร้อยละ 15 ระดับมีน้อยคิดเป็นร้อยละ 14 และระดับไม่มีเป็นคิดเป็นร้อยละ 13 ตามลำดับ

ผลสำรวจ จากแบบสอบถามด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นให้น้ำหนักมากน้อยดังนี้คือ ชุมชนส่วนมากให้ความคิดเห็นระดับมีมากที่สุดคือ สาขาเกษตรกรรมคิดเป็นร้อยละ 48 ระดับมีมากได้แก่ สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรมคิดเป็นร้อยละ 34 สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมคิดเป็นร้อยละ 36 สาขากองทุนและธุรกิจชุมชนคิดเป็นร้อยละ 32 สาขาศิลปกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ ศิลปะมวยไทย คิดเป็นร้อยละ 27 สาขาการจัดการองค์กรคิดเป็นร้อยละ 32 สาขาภาษาและวรรณกรรมคิดเป็นร้อยละ 32 สาขาศาสนาและประเพณีคิดเป็นร้อยละ 35 ระดับมีปานกลาง คือ สาขาการแพทย์แผนไทยคิดเป็นร้อยละ 29 และระดับไม่มีคือ สาขาสวัสดิการคิดเป็นร้อยละ 25 ตามลำดับ

4.4 ผลของการส่งเสริม พัฒนา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นแหล่งเที่ยวท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การจัดการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านต่างๆ แก่ชาวบ้านโดย ได้จัดให้มีการจัดประชุมชาวบ้านเพื่อให้ชาวบ้านได้แสดงความคิดเห็น ลงมติแสดงความต้องการว่ามีความสนใจต้องการที่จะศึกษาและรับการอบรมให้ความรู้ด้านใดบ้าง จากนั้นจึงแบ่งขอบเขตข้อมูลออกในแต่ละด้าน ตามที่ชาวบ้านมีความต้องการ และทำการอบรมให้ความรู้พร้อมๆกับการฝึกทักษะและปลูกจิตสำนึกให้รู้จักหวงแหนศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นสืบไป

ในการฝึกอบรมในโครงการให้ความรู้ด้านต่าง ๆ ในการกำหนดยุทธศาสตร์ ด้านการจัดการความรู้ชาวบ้านได้แบ่งกลุ่มอาชีพออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

- 1) กลุ่มผลิตเครื่องจักรสาน
- 2) กลุ่มการทำอาหาร
- 3) กลุ่ม Home Stay
- 4) กลุ่ม ศิลปะ วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 5) กลุ่ม การพัฒนาของที่ระลึก

4.5 ผลของการทำให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากแบบสอบถาม จากการระดมสมอง จากการฝึกอบรมให้ความรู้ และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการในด้านการศึกษาศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาทำให้เกิดจิตสำนึกให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน ในด้านศิลปะท้องถิ่นชุมชนมีมากที่สุดในด้านจิตรกรรมพื้นบ้าน ประติมากรรมพื้นบ้านและด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน อีกทั้งในด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ก็มีมากทั้งเรื่องเล่าพื้นบ้าน ฃญา พื้นบ้าน ดนตรีพื้นบ้าน การฟ้อนรำพื้นบ้าน หมอลำพื้นบ้าน หัตถกรรมพื้นบ้าน(เครื่องจักรสาน) สิ่งทอพื้นบ้าน ผ้าฝ้าย ผ้าขาวม้า ฯลฯ และในส่วนของภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้มก็มีมากถึงมากที่สุดทั้งในส่วนของสาขาเกษตรกรรม สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน สาขาศิลปกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ ศิลปะมวยไทย สาขาการจัดการองค์กร สาขาภาษาและวรรณกรรม สาขาศาสนาและประเพณี เป็นต้น

4.6 อภิปรายผล

การศึกษาศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน พบว่า ด้านศิลปะ ให้ความคิดเห็นระดับมีมากที่สุด ได้แก่ จิตรกรรมพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 36 และด้านประติมากรรมพื้นบ้าน(ปั้น) คิดเป็นร้อยละ 42 ระดับมีปานกลางคือ สิ่งทอพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 25 ระดับมีน้อย ได้แก่ เล่านิทานพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 27 ปริศนาพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 28 หัตถกรรมพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 24 และเครื่องแต่งกายพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 29 ระดับไม่มีคือ กวีนิพนธ์พื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 26 ตามลำดับ

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าด้านศิลปะ หมายถึงงานอันเป็นความพากเพียรของมนุษย์ ซึ่งต้องใช้ความพยายามด้วยมือและด้วยความคิด เกี่ยวกับรูปแบบด้วยการถ่ายทอดรูปแบบนั้น มีทั้งที่เป็นรูปธรรม กึ่งนามธรรม และที่เป็นนามธรรมในกรณีรูปแบบที่เป็นรูปธรรม หรือกึ่งนามธรรม ผู้วิจัยพอจับใจความตีความหมายได้ว่าเป็นอะไร คือศิลปะที่สัมผัสรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัสทางการดู หรือรับรู้ ความงามหรือความรู้สึกด้านต่าง ๆ อันแฝงไว้ในผลงานด้วยตนเอง เช่นผลงานสถาปัตยกรรมผลงานจิตรกรรม ประติมากรรม เป็นต้น ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ในการขยายผลสู่ชุมชนอื่น ๆ ในอนาคต มีความสัมพันธ์ต่อการการนำต้นแบบการมีส่วนร่วม การศึกษา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน การบูรณาการกับงานวิจัยที่เหมาะสมกับพื้นที่นั้น ๆ เพื่อให้สามารถรักษารูปแบบการพึ่งพาตนเองอย่างพอเพียงและยั่งยืนตลอดไป

การศึกษาศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน พบว่า ด้านวัฒนธรรมชุมชน ให้ความคิดเห็นระดับมีมากที่สุดได้แก่ เรื่องเล่าพื้นบ้านคิดเป็นร้อยละ 26 ฃญา พื้นบ้านคิดเป็นร้อยละ 27 ดนตรีพื้นบ้านคิดเป็นร้อยละ 30 การฟ้อนรำพื้นบ้านคิดเป็นร้อยละ 32 หมอลำพื้นบ้านคิดเป็นร้อยละ 32 หัตถกรรมพื้นบ้าน (เครื่องจักรสาน)คิดเป็นร้อยละ 32 สิ่งทอพื้นบ้าน ผ้าฝ้าย ผ้าขาวม้า ฯลฯคิดเป็นร้อยละ 26 ระดับมีน้อยคือ เครื่องแต่งกายพื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 30 ตามลำดับ

พบว่าวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชนในสังคมใหญ่ ย่อมมีเนื้อหา รูปแบบ บทบาท และหน้าที่แตกต่างกันไป หากว่า ความแตกต่างนั้นไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อสังคมโดยรวมแล้ว ก็สมควรให้กลุ่มชนทั้งหลายมีโอกาส เรียนรู้วัฒนธรรมของกันและกัน สภาพความแตกต่างเช่นนี้เป็นธรรมชาติของวัฒนธรรม ซึ่งสาโรช,ระดม,เสาวนีย์,โกวิท ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมไว้ดังนี้คือ วัฒนธรรม หมายถึง พฤติกรรมทั้งมวลของมนุษย์อันเกิดจากการเรียนรู้ และพฤติกรรมนั้นถูกกำหนด จากประเพณี รวมไปถึงแนวทางวิถีชีวิต

ของบุคคลกลุ่มหนึ่งเป็นลักษณะรวมของพฤติกรรม ซึ่งพฤติกรรมเหล่านั้นเกิดจากการเรียนรู้ และมีการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง แสดงความเป็นเอกลักษณ์ หรือเครื่องบ่งชี้ความเป็นกลุ่มชนของกลุ่มบุคคลนั้น ๆ โดยอาศัยสัญลักษณ์และการเรียนเป็นสื่อ และวัฒนธรรม หมายความว่า ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติและศีลธรรมอันดีงามของประเทศ เป็นสิ่งบรรยายผลงานทั้งหมดที่มนุษย์ได้สร้างสรรค์ขึ้น ได้แก่ ศาสนา ปรัชญา ภาษา กฎหมาย การปกครอง ศิลปวิทยาการ เครื่องใช้ต่างๆ เป็นต้น

โดยสรุป วัฒนธรรม หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิต (The way of life) ของคนในสังคม นับตั้งแต่วิธีการกิน วิธีการอยู่ วิธีการแต่งกาย วิธีการทำงาน วิธีการพักผ่อน วิธีการแสดงอารมณ์ วิธีการสื่อความรู้สึก การจราจรและขนส่ง วิธีการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ วิธีการแสดงความสุขทางใจ และหลักเกณฑ์การดำเนินชีวิต โดยแนวทางการแสดงออกถึงวิถีชีวิตนั้นอาจเริ่มมาจาก เอกชนหรือคณะบุคคลทำเป็นตัวอย่าง แล้วต่อมาคนส่วนใหญ่ก็ปฏิบัติสืบทอดกันมา วัฒนธรรมย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามเงื่อนไขและกาลเวลาเมื่อมีการประดิษฐ์หรือค้นพบสิ่งใหม่ วิธีใหม่ที่ใช้แก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของสังคมได้ดีกว่า ซึ่งอาจทำให้สมาชิกของสังคมเกิดความนิยม และในที่สุดอาจเลิกใช้วัฒนธรรมเดิม ดังนั้นการรักษาหรือธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมเดิมจึงต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาวัฒนธรรมให้เหมาะสมมีประสิทธิภาพตามยุคสมัย

การศึกษาศิลปะ วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน พบว่า ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ความคิดเห็นระดับมีมากที่สุดคือ สาขาเกษตรกรรมคิดเป็นร้อยละ 48 ระดับมีมากได้แก่ สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรมคิดเป็นร้อยละ 34 สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมคิดเป็นร้อยละ 36 สาขากองทุนและธุรกิจชุมชนคิดเป็นร้อยละ 32 สาขาศิลปกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทศนศิลป์ คีตศิลป์ ศิลปะมวยไทย คิดเป็นร้อยละ 27 สาขาการจัดการองค์การคิดเป็นร้อยละ 32 สาขาภาษาและวรรณกรรมคิดเป็นร้อยละ 32 สาขาศาสนาและประเพณีคิดเป็นร้อยละ 35 ระดับมีปานกลาง คือ สาขาการแพทย์แผนไทยคิดเป็นร้อยละ 29 และระดับไม่มีคือ สาขาสวัสดิการคิดเป็นร้อยละ 25 ตามลำดับ พบว่าสอดคล้องกับ สามารถ,ปรีชา,ประเวศ,ยิ่งยง,วิจิต,ธวัช,รัตนะ, ในระดับปานกลางซึ่งกล่าวว่า ภูมิปัญญา(Wisdom) หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน(Popular wisdom) หรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น(Local wisdom) หมายถึง พื้นเพรากฐานของความรู้ของชาวบ้าน หรือความรู้ของชาวบ้านที่เรียนรู้และมีประสบการณ์สืบทอดกันมาทั้งทางตรง คือประสบการณ์ด้วยตนเองหรือทางอ้อม ซึ่งเรียนรู้จากผู้ใหญ่หรือความรู้สะสมที่สืบทอดกันมา ภูมิปัญญาเป็นเรื่องที่สั่งสมกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และเป็นเรื่องของการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติแวดล้อม คนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ โดยผ่านกระบวนการทางจารีตประเพณี วิถีชีวิต การทำมาหากินและพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างความสัมพันธ์เหล่านี้ เป้าหมายก็คือ เพื่อให้เกิดความสุขทั้งในส่วนที่เป็นชุมชนหมู่บ้าน และในส่วนที่เป็นปัจเจกของชาวบ้านเอง ถ้าหากเกิดปัญหาทางด้านความไม่สมดุลกันขึ้น ก็จะก่อให้เกิดความไม่สงบสุข เกิดปัญหาในหมู่บ้านชุมชน และ “ภูมิปัญญา ยังหมายถึง ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพในการศึกษาเล่าเรียน การที่ชาวบ้านรู้จักวิธีการทำนา การไถนา การเอาควายมาใช้ในการไถนา การรู้จักนวดข้าวโดยการใช้ควาย รู้จักสานกระบุงตะกร้า เอาไม้ไผ่มาทำเครื่องใช้สอยในชีวิตประจำวัน รวมทั้งรู้จักเอาดินขี้กระต๊ามมาแช่น้ำ ต้มให้เหือดแห้งเป็นเกลือสินเธาว์ ก็เรียกว่าภูมิปัญญาทั้งสิ้น” ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น อาจมีชื่อเรียกได้หลายอย่าง เช่น ภูมิปัญญาพื้นบ้าน, ภูมิปัญญาชาวบ้าน, ทรัพยากรท้องถิ่น, แหล่งความรู้ท้องถิ่นหรือแหล่งวิทยาการในชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้านนั้นเป็นความรู้ชาวบ้านที่ผ่านการปฏิบัติมาแล้วอย่างโชกโชนเป็นส่วนหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรมของเขา ความรู้ดังกล่าวไม่ได้จัดเข้ารหัสเก็บไว้ แต่เป็นความรู้ที่ปฏิบัติได้ มีพลังและสำคัญยิ่งช่วยให้ชาวบ้านมีชีวิตอยู่รอด สร้างสรรค์การผลิตและ

ช่วยในด้านการทำงาน เป็นสิ่งที่สะสมมากกว่าศตวรรษแล้ว เป็นโครงสร้างความรู้ที่มีหลักการ มีเหตุผล และมีผลในตัวเอง **และภูมิปัญญาท้องถิ่น** หมายถึง กระบวนทัศน์ของบุคคลที่มีต่อตนเอง ต่อโลกและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกระบวนทัศน์ดังกล่าว จะมีรากฐานจากคำสอนทางศาสนา คติ จารีต ประเพณี ที่ได้รับการถ่ายทอดสั่งสอนและปฏิบัติสืบเนื่องกันมา ปะปนเข้ากับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงแต่ละสมัย ทั้งนี้ โดยมีเป้าหมายเพื่อความสงบสุขของในส่วนที่เป็นชุมชน และปัจเจกบุคคล ซึ่งกระบวนทัศน์ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นและศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ(ม.ป.ป.) ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน(Popular Wisdom) คือความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต คิดวิเคราะห์จนเกิดปัญญา และตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลาย ๆ เรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาให้เห็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชาต่าง ๆ อาจกล่าวได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการและการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา เป็นความรู้ที่มีอยู่ทั่วไปในสังคม ชุมชนและในตัวของผู้รู้เอง หากมีการสืบค้นหาเพื่อศึกษาและนำมาใช้ ก็จะเป็นที่รู้จักกัน เกิดการยอมรับ ถ่ายทอดพัฒนาไปสู่คนรุ่นใหม่ ตามยุคตามสมัยได้ และทรงพล อุชิตกุล (2551) การเพิ่มศักยภาพในการพัฒนารูปแบบการผลิตสินค้าของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การพัฒนาคนในชุมชนให้เกิดความห่วงแหน ภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่นไว้ จำเป็นจะต้องให้วัด โรงเรียนเป็นผู้นำในการสืบทอดให้ยังคงมีอยู่กับเยาวชนของแต่ละท้องถิ่นให้มีความรักห่วงแหนในจิตวิญญาณของเยาวชนตลอดไป ดังนั้นควรให้ผู้เข้ามาศึกษาวิจัยหาข้อมูลพื้นฐานทางด้านภูมิปัญญา ประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่นอย่างจริงจัง เพราะนี่คือฐานข้อมูลที่จะเป็นธุรกิจการท่องเที่ยวในอนาคตของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างยั่งยืน และกรมวิชาการ(2542) ศึกษาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน พบว่า การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการจัดการศึกษา ทำให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ชุมชนและโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันมากยิ่งขึ้น และในส่วนของชุมชนก็มีความสามัคคีกันมากขึ้นด้วย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริงของท้องถิ่น โดยเน้นให้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเอง และท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจและมีความผูกพันกับท้องถิ่นตลอดจนมีความรู้ความสามารถในการคิด การจัดการและการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ ทั้งที่เกี่ยวกับตนเอง การประกอบอาชีพและการพัฒนาท้องถิ่น

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าด้านด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการจัดการศึกษา ทำให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ชุมชนและโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันมากยิ่งขึ้น และในส่วนของชุมชนก็มีความสามัคคีกันมากขึ้นด้วย ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ในการขยายผลสู่ชุมชนอื่น ๆ ในอนาคต มีความสัมพันธ์ต่อการการนำต้นแบบการมีส่วนร่วม การศึกษา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน การบูรณาการกับงานวิจัยที่เหมาะสมกับพื้นที่นั้น ๆ เพื่อให้สามารถรักษารูปแบบการพึ่งพาตนเองอย่างพอเพียงและยั่งยืนตลอดไป

4.7 สรุป

จากแบบสอบถาม จากการระดมสมอง จากการฝึกอบรมให้ความรู้ และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการในด้านการศึกษาศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาทำให้เกิดจิตสำนึกให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน ในด้านศิลปะท้องถิ่นชุมชนมีมากที่สุดในด้านจิตรกรรมพื้นบ้าน ประติมากรรมพื้นบ้านและด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน อีกทั้งในด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ก็มีมากทั้งเรื่องเล่าพื้นบ้าน ภูเขา พื้นบ้าน ดนตรีพื้นบ้าน การฟ้อนรำพื้นบ้าน หมอลำพื้นบ้าน หัตถกรรมพื้นบ้าน(เครื่องจักรสาน) สิ่งทอพื้นบ้าน ผ้าฝ้าย ผ้าขาวม้า ฯลฯ และในส่วนของภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้มก็มีมากถึงมากที่สุดทั้งในส่วนของสาขาเกษตรกรรม สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน สาขาศิลปกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ ศิลปะมวยไทย สาขาการจัดการองค์กร สาขาภาษาและวรรณกรรม สาขาศาสนาและประเพณี เป็นต้น